

ВІДОМОСТІ
про самооцінювання освітньої програми

Заклад вищої освіти	Полтавський державний аграрний університет
Освітня програма	28381 Агроекологія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	101 Екологія

Відомості про самооцінювання є частиною акредитаційної справи, поданої до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для акредитації зазначеної вище освітньої програми. Відповідальність за підготовку і зміст відомостей несе заклад вищої освіти, який подає програму на акредитацію.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID	ідентифікатор
ВСП	відокремлений структурний підрозділ
ЄДЕБО	Єдина державна електронна база з питань освіти
ЄКТС	Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система
ЗВО	заклад вищої освіти
ОП	освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про ЗВО (ВСП ЗВО)

Реєстраційний номер ЗВО у ЄДЕБО	27
Повна назва ЗВО	Полтавський державний аграрний університет
Ідентифікаційний код ЗВО	00493014
ПІБ керівника ЗВО	Галич Олександр Анатолійович
Посилання на офіційний веб-сайт ЗВО	http://www.pdau.edu.ua

2. Посилання на інформацію про ЗВО (ВСП ЗВО) у Реєстрі суб'єктів освітньої діяльності ЄДЕБО

<https://registry.edbo.gov.ua/university/27>

3. Загальна інформація про ОП, яка подається на акредитацію

ID освітньої програми в ЄДЕБО	28381
Назва ОП	Агроекологія
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	101 Екологія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Тип освітньої програми	Освітньо-професійна
Вступ на освітню програму здійснюється на основі ступеня (рівня)	Бакалавр, Магістр (ОКР «спеціаліст»)
Структурний підрозділ (кафедра або інший підрозділ), відповідальний за реалізацію ОП	Кафедра екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля
Інші навчальні структурні підрозділи (кафедра або інші підрозділи), залучені до реалізації ОП	Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
Місце (адреса) провадження освітньої діяльності за ОП	36003, м. Полтава, вул. Сковороди 1/3
Освітня програма передбачає присвоєння професійної кваліфікації	<i>не передбачає</i>
Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП (за наявності)	<i>відсутня</i>
Мова (мови) викладання	Українська
ID гаранта ОП у ЄДЕБО	120461
ПІБ гаранта ОП	Писаренко Павло Вікторович
Посада гаранта ОП	Завідувач кафедри
Корпоративна електронна адреса гаранта ОП	pavlo.pysarenko@pdau.edu.ua
Контактний телефон гаранта ОП	+38(050)-346-49-11
Додатковий телефон гаранта ОП	<i>відсутній</i>

Форми здобуття освіти на ОП	Термін навчання
очна денна	1 р. 6 міс.

4. Загальні відомості про ОП, історію її розроблення та впровадження

Спеціальність Екологія другого (магістерського) рівня на базі ПДАУ розпочала своє існування з 2016 року, відповідно до наказу МОН України від 01.12.2016 р. №1503 л. Передумовою відкриття спеціальності стали міжнародні проекти на базі агрономічного факультету ПДАА: Українсько-німецько-австрійський проект створення магістерського курсу “Еколого-економічне рослинництво” (TEMPUS-TACIS T_JEP-10758-1999); “Створення Агроекологічного центру в Полтавській області” (TEMPUS-TACIS JEP_27168_2006); Міжнародний науково-дослідний проект “Біологічна азотфіксація бобовими культурами в умовах водного стресу” (BIO Fix). У межах згаданих проектів фахівці вивчали досвід викладання, екологічної діяльності іноземних партнерів. Результатами проектів, окрім набуття досвіду, стало видання навчально-методичної літератури, проведення семінарів для фахівців у сфері охорони навколишнього природного середовища, закупівля обладнання лабораторії Агроекологічного моніторингу, що є базою науково-дослідницької, навчальної та практичної діяльності здобувачів вищої освіти ОП Агроекологія. За науковими та практичними результатами роботи науково-педагогічних працівників створена наукова школа «Екологічно стабільні агроєкосистеми» (Писаренка П.В.), функціонує Центр природного землеробства, який є членом Асоціації Центрів природного землеробства (при президентському фонді «Україна» Л.Д. Кучми). ОП Агроекологія другого (магістерського) рівня вищої освіти була розроблена у 2016 році на основі консультацій з науково- педагогічними працівниками, провідними науковцями у сфері екології, роботодавцями. ОПП передбачає опанування майбутнім фахівцем понять, концепцій, принципів природничих наук, сучасної екології та їх використання для управлінської та наукової діяльності у сфері екології. Підхід, який використовувався до формування ОП передбачає фокусування на науковій діяльності з використанням лабораторної бази акредитованої лабораторії агроекологічного моніторингу, що є основою набуття фахових компетенцій випускника. У 2019 році врахувавши пропозиції, рекомендації стейкхолдерів та стандарт вищої освіти магістерського рівня (затв. МОН №1066 від 4.10.2018 р.) було доповнено освітньо-професійну програму ПРН 21, 22, які характеризують унікальність програми <http://surl.li/pejts>. У 2021 -2023 роках ОП також змінювалася та доповнювалася відповідно до наданих рекомендацій та відгуків стейкхолдерів <http://surl.li/pckan>, <http://surl.li/pckbw>. У 2022 році зміни до ОПП були пов'язані з введенням професійного стандарту “Еколог” (затв. Наказом Міністерства економіки України від 4 травня 2022 року № 1111-22). Відповідно професійного стандарту (п.1.10) професія «Еколог» передбачає наявність диплому про вищу освіту другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 101 „Екологія”.

5. Інформація про контингент здобувачів вищої освіти на ОП станом на 1 жовтня поточного навчального року у розрізі форм здобуття освіти та набір на ОП (кількість здобувачів, зарахованих на навчання у відповідному навчальному році сумарно за усіма формами здобуття освіти)

Рік навчання	Навчальний рік, у якому відбувся набір здобувачів відповідного року навчання	Обсяг набору на ОП у відповідному навчальному році	Контингент студентів на відповідному році навчання станом на 1 жовтня поточного навчального року	У тому числі іноземців
			ОД	ОД
1 курс	2023 - 2024	28	28	0
2 курс	2022 - 2023	34	34	0

Умовні позначення: ОД – очна денна; ОВ – очна вечірня; З – заочна; Дс – дистанційна; М – мережева; Дл – дуальна.

6. Інформація про інші ОП ЗВО за відповідною спеціальністю

Рівень вищої освіти	Інформація про освітні програми
початковий рівень (короткий цикл)	програми відсутні
перший (бакалаврський) рівень	28365 Екологія 20023 екологія
другий (магістерський) рівень	28381 Агроекологія 19822 агроекологія
третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень	програми відсутні

7. Інформація про площі приміщень ЗВО станом на момент подання відомостей про самооцінювання, кв. м.

--	--	--

	Загальна площа	Навчальна площа
Усі приміщення ЗВО	73652	38640
Власні приміщення ЗВО (на праві власності, господарського відання або оперативного управління)	73652	38640
Приміщення, які використовуються на іншому праві, аніж право власності, господарського відання або оперативного управління (оренда, безоплатне користування тощо)	0	0
Приміщення, здані в оренду	674	0

Примітка. Для ЗВО із ВСП інформація зазначається:

- щодо ОП, яка реалізується у базовому ЗВО – без урахування приміщень ВСП;
- щодо ОП, яка реалізується у ВСП – лише щодо приміщень даного ВСП.

8. Документи щодо ОП

Документ	Назва файла	Хеш файла
Освітня програма	<i>ОПП 2023_mag!.pdf</i>	9Ki7+M+vIIPN1H+YRJ5II47/c5gOZGr9V3XLf5oytag=
Навчальний план за ОП	<i>навчальний план_2023.pdf</i>	XAqtuNbLsuYdqHP8YNVnnxAmDJsHxWc3lnyrez7+JRo =
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Рецензія 2.pdf</i>	YpDw3QVhKNNnjKJn6zqyu9ySjQODMcWYv+k8J82SuR g=
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Рецензія 1.pdf</i>	fmkoynOJeF9BZRJ4C+OOjB59xGC2Jw7PdNzcr9RbUIo =

1. Проектування та цілі освітньої програми

Якими є цілі ОП? У чому полягають особливості (унікальність) цієї програми?

Цілі ОП визначають здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов та вимог; здатність формувати оптимізаційні стратегії забезпечення екологічно безпечного функціонування агроєкосистем; здатність формувати методичні підходи до оцінювання ефективності заходів щодо управління ресурсно-екологічною безпекою у регіоні та здійснювати вибір інноваційно-інвестиційних проектів за еколого-економічними критеріями.

Особливість програми полягає у підготовці фахівців, які володіють знаннями про забезпечення екологічно безпечного функціонування агроєкосистем; здатні оцінювати та прогнозувати стан ресурсно-екологічної безпеки у регіоні з метою управління якістю навколишнього природного середовища, та потенціал відновлювальних джерел енергії в контексті кліматичних змін.

Унікальність ОП відображається у ФК11,12,13 та ПРН 21,22,23. Особливістю ОП також є дослідницька її спрямованість та комунікації з професійною спільнотою у сфері екології. ОП надає можливість здобувачам освіти брати участь в науково-дослідній роботі спільно зі стейкхолдерами <http://surl.li/pckmy> на базі акредитованої лабораторії агроєкологічного моніторингу ПДАУ (<https://www.pdau.edu.ua/content/laboratoriya-agroekologichnogo-montoryngu>)

Продемонструйте, із посиланням на конкретні документи ЗВО, що цілі ОП відповідають місії та стратегії ЗВО

ОП відповідає місії та стратегії ПДАУ та підтримує цінності ЗВО.

Місія та стратегія ПДАУ, були започатковані Концепцією освітньої діяльності та визначені у Стратегії розвитку ПДАУ на 2021-2025 рр. (схвалений Вченою радою ПДАУ пр. № 2 від 15.09.2021 р. та 20.09.2022, пр. №1)

<http://surl.li/dbyeh> та Перспективному плані розвитку ПДАУ на період до 2025 р. <http://surl.li/dbyfc>. Аналіз документів підтверджує відповідність цілей ОП Агроєкологія наступним складовим місії і стратегії ПДАУ:

- створення, збереження, примноження та поширення знань в аграрно-продовольчій, природничій галузях;
- забезпечення високої якості фахівців відповідно до діючих вітчизняних та міжнародних стандартів вищої освіти, потреб стейкхолдерів та вимог до високого рівня конкурентоспроможності випускників на ринку праці, підвищення їхньої професійної мобільності;
- поєднання освіти, науки і виробництва при організації освітньої діяльності;
- отримання нових фундаментальних наукових знань і визначення способів їх інноваційного використання в практичній діяльності;
- формування високоосвіченої, національно свідомої, добросовісної особистості, здатної творчо мислити і діяти толерантно та відповідально.

Ці складові забезпечуються метою ОП, її предметною галуззю, загальними та фаховими компетентностями та

визначають спрямованість даної ОП на підготовку висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців у галузі природничих наук.

Опишіть, яким чином інтереси та пропозиції таких груп заінтересованих сторін (стейкхолдерів) були враховані під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП:
- здобувачі вищої освіти та випускники програми

Інтереси здобувачів вищої освіти щодо цілей та програмних результатів навчання враховувалися кожного року при перегляді ОП. Формами врахування думки здобувачів вищої освіти були: анкетування (<https://www.pdau.edu.ua/content/anketuvannya-6>), долучення здобувача вищої освіти до робочої групи з розроблення ОП, проведення заходів з обговорення ОП. Наприклад, розширення ПРН 22 та ФК 12 (врахування наслідків воєнних дій в Україні під час забезпечення ресурсно-екологічної безпеки у регіоні) за результатами проведення круглих столів зі здобувачами вищої освіти (<http://surl.li/pmiscf>, <http://surl.li/pclrq>); поглиблення вивчення грантової діяльності у межах ОК 10 «Екологічне проектування та грантова діяльність» <http://surl.li/pclmp>; збільшення обсягу вивчення ОК 4 «Екологічно стабільні агроєкосистеми» та ОК 7 «Управління ресурсно-екологічною безпекою регіону» за рекомендаціями членів наукового гуртка «Еколог-дослідник» <http://surl.li/pclpi>, <http://surl.li/pclqa>.

Інтереси випускників враховуються під час опитування (<http://surl.li/pcltw>), проведення щорічних зустрічей. Так, проведені заходи дозволили виявити ініціативу щодо доцільності вивчення «Енергетичне використання сільськогосподарських відходів» (<http://surl.li/pcmcf>); вивчення екологічної ситуації у контексті сучасних реалій військових дій в Україні <http://surl.li/pclxj>,

- роботодавці

Інтереси роботодавців враховуються при перегляді ОП. Пропозиції від стейкхолдерів надходили у вигляді рецензій, які були розглянуті робочою групою та враховані при перегляді ОП. (<http://surl.li/pcmhp>; <http://surl.li/pcmgm>). Під час реалізації ОП проводилися зустрічі, конференції, круглі столи з метою обговорення цілей та програмних результатів ОП відповідно сучасним викликам ринку праці з представниками: Департаменту агропромислового розвитку Полтавської ОВА <http://surl.li/pmism>, зокрема надані рекомендації щодо ПРН 23; агропромислової групи «Арніка» <http://surl.li/pcmio>, <http://surl.li/pcmso>; ТОВ НВП «Агропроект України» <http://surl.li/pcmpj>, зокрема щодо збільшення обсягу вивчення ОК 4 «Екологічно стабільні агроєкосистеми»; ТОВ «Рента Лізинг» (<http://surl.li/pcmqr>) щодо ПРН 22; Державної екологічної інспекції Центрального округу (<http://surl.li/pcmvm>) щодо ПРН 23; ТОВ «Олія» (<http://surl.li/pcmwg>); ДП «Дослідне господарство «Степне» Інституту свинарства і агропромислового виробництва НАН України (<http://surl.li/pcmwt>). Врахування інтересів роботодавців відбувалося і шляхом опитування <http://surl.li/pcmyh>. Роботодавці високо оцінили якість підготовки фахівців даної ОП та висловили зацікавленість щодо можливостей стажування викладачів та проведення практичної підготовки здобувачів.

- академічна спільнота

Під час розроблення та перегляду ОП враховувалися інтереси академічної спільноти. Обговорення особливостей підготовки за ОП відбувалося під час конференцій, круглих столів, зустрічей з представниками провідних ЗВО та інших представників академічної спільноти. Для ОП 2022 року набору враховано рекомендації представників академ. спільноти: НУБіП (<http://surl.li/pcnwu>) щодо переведення ОК «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці» до вибіркового компонентів з метою підсилення обов'язкового блоку; ДАЕУ щодо вивчення грантової діяльності у сфері екології (<http://surl.li/pcsoal>); Інституту агроєкології і природокористування НААН щодо збільшення обсягу вивчення ОК «Екологічно стабільні агроєкосистеми» (<http://surl.li/pcnaf>), Поліського національного університету щодо збільшення обсягу вивчення ОК «Екологічне проектування» (<http://surl.li/pcogd>); Для ОП 2023 року набору враховано рекомендації представників академ. спільноти (ХДАЕУ, Інституту водних проблем і меліорації НААН, НУВГП) щодо наслідків воєнних дій в Україні та кліматичних змін <http://surl.li/pmityx>; <http://surl.li/pcprz>.

Для ОП 2024 року набору враховано рекомендації представників академ. спільноти (ДАЕУ, НУВГП, ВРЦПК) щодо провадження Плану відновлення України <http://surl.li/pmihx>. За результатами взаємодії створені умови для співпраці з представниками інших закладів вищої освіти, наукових установ.

- інші стейкхолдери

При розробці ОП Агроєкологія активно залучалася екологічна громадськість. Зокрема: міжнародна організація GIZ <http://surl.li/pmizb>, Професійна асоціація екологів України (у формі проведення семінарів <http://surl.li/pcovp>, <http://surl.li/pmjdz>); ГО Асоціація агроєкологів України, (надані рекомендації щодо збільшення обсягу вивчення ОК 4 (<http://surl.li/pcowb>), ГО «Зелений світ» (надані рекомендації щодо формування переліку вибіркового ОК <http://surl.li/pcows>).

Продемонструйте, яким чином цілі та програмні результати навчання ОП відбивають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці

Аналіз вакансій і можливостей ринку праці Полтав. обл., опитування та запити роботодавців доводять необхідність формування унікальної регіон. моделі підготовки фахівців у сфері екології. Особливістю ОП є агро-екологічна спрямованість, що відбиває тенденції розвитку на ринку праці Полтав. регіону. Необхідність у фахівцях в сфері екології обумовлена воєнними діями в Україні, збільшенням техногенно забруднених територій, екологічних

ризиків та збитків довкіллю. Зокрема, Департамент екології та природних ресурсів Полтавської ОВА, враховуючи наявне сучасне матеріально-технічне забезпечення (Лабораторію агроекологічного моніторингу ПДАУ), що дозволяє здобувачам отримувати високий рівень освітніх послуг у галузі екології, сформував запит щодо потреби у підготовлених фахівцях за даною ОП у регіоні. Враховуючи стан розвитку ринку праці, рекомендації роботодавців у 2021, 2022 та 2023 р, ОП була доповнена ПРН та ФК. Зокрема, у 2021 введено ПРН 21, ПРН 22, ФК 11 та 12; у 2022 – ПРН 23, ФК 13; у 2023 – розширено ПРН 22 та ПРН 23, ФК 12. Враховуючи наслідки воєнних дій в Україні, План відновлення України та підсилення обов'язкового блоку ОП у 2022 запропоновано вибірково ОК «Експериментальна та військова екологія». Набуття фахових компетентностей в науково-дослідницькому середовищі (<http://surl.li/pmjfk>, <http://surl.li/pckmy>) на базі лабораторії агроекологічного моніторингу дозволяє випускникам ОП бути конкурентоспроможними на ринку праці.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано галузевий та регіональний контекст

У області розвиваються сільське господарство, гірничо-збагачувальна, нафтогазова, будівнича галузі та альтернативна енергетика. Саме цей регіональний контекст був врахований під час формулювання цілей та програмних результатів навчання при розробці ОП, що відповідає пріоритету розвитку країни у повоєнний час відповідно Плану відновлення України. Враховані рекомендації підприємств (<http://surl.li/pmjhw>, <http://surl.li/pmisc>, <http://surl.li/peuid>, <http://surl.li/pmism>), які відрізняються екологічною спрямованістю та потребують фахівців. Підготовка за ОП надає можливість навчання з урахуванням як галузевого, так і регіонального контексту. ОП спрямована на підготовку фахівців, які володіють методами збирання, обробки та інтерпретації результатів екологічних досліджень; вміють працювати з обладнанням, устаткуванням та програмним забезпеченням, необхідним для досліджень; вміють застосовувати науковий підхід до забезпечення ресурсно-екологічної безпеки у регіоні; розробляти та впроваджувати інноваційні технології охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів; оцінювати екологічні ризики та збитки забруднення довкілля; формувати стратегії сталого функціонування агроєкосистем; оцінювати потенціал відновлювальних джерел енергії в контексті кліматичних змін. Полтавська ОВА та місцеві громади відзначили, що дана освітня програма повністю враховує регіональний та галузевий контекст (<http://surl.li/pmkcf>, <http://surl.li/pmjlo>). ОП Агроєкологія є єдиною в регіоні.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм

Під час формулювання цілей та програмних результатів навчання за ОП Агроєкологія враховувався досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм наступних ЗВО:

- Опольського університету (Польща): розширення програмних результатів навчання ОП у вигляді ПРН 23 «оцінювати потенціал відновлювальних джерел енергії в контексті кліматичних змін та потреб суспільства, взаємозв'язок і взаємозалежність різних шляхів, використання біомаси; розробляти інноваційні технології виробництва та використання відновлюваних ресурсів з урахуванням регіональним особливостей; розраховувати енергетичний та економічний ефект використання біомаси». (<http://surl.li/pepkv>);
- Дніпропетровського аграрно-економічного університету: введення ОК, зміст якої відображає вивчення грантової діяльності у сфері екології (<http://surl.li/pcoal>);
- Поліського національного університету (<http://surl.li/pcogd>);
- Національного університету водного господарства та природокористування (<http://surl.li/pcprz>): доповнення ПРН 23 у наступній редакції: «Оцінювати потенціал відновлювальних джерел енергії в контексті кліматичних змін та стратегій державної екологічної політики до 2030 року (ЗУ № 2697-VIII від 28.02.2019 р., Рамкова конвенція ООН про зміну клімату, ратифіковано ЗУ №435/96-ВР від 29.10.96)» .

Продемонструйте, яким чином ОП дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти

При розробці ОП Агроєкологія робоча група керувалася Стандартом вищої освіти України другого (магістерського) рівня зі спеціальності 101 «Екологія» галузі знань 10 Природничі науки, затвердженого і введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 4.10.2018 р. № 1066. Програмні результати навчання 1-20 (Розділ V Стандарту) у повному обсязі відображені в ОП і забезпечуються обов'язковими компонентами ОП та сприяють формуванню фахових компетентностей. Матриця відповідності програмних результатів навчання та освітніх компонентів наведена у таблиці 2 даної ОП. Інтегральна компетентність в рамках ОП Агроєкологія з підготовки фахівців магістерського рівня вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія» галузі знань 10 Природничі науки повною мірою розкривається при написанні кваліфікаційної роботи. Усі програмні результати навчання, зазначені в ОП, досягаються змістовним наповненням визначених освітніх компонентів, їх обсягами та методами навчання і контролю. Матеріально-технічна база, кадрові, навчально-методичне, інформаційне забезпечення ОП сприяють досягненню результатів навчання, визначених стандартом. Відповідність програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання наведена у додатку Відомостей самооцінювання, табл. 3.

Якщо стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, поясніть, яким чином визначені ОП програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня?

Стандарт вищої освіти України другого (магістерського) рівня, галузі знань 10 Природничі науки, спеціальності 101 Екологія затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 04.10.2018 № 1066.

2. Структура та зміст освітньої програми

Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)?

90

Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)?

66

Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти?

24

Продемонструйте, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)?

Зміст ОП відповідає предметній області, що регламентується Стандартом вищої освіти України для спец. 101 «Екологія». Зміст ОП має чітку структуру. Об'єктом вивчення ОП є структура та функціональні компоненти екосистем різного рівня та походження; антропогенний вплив на довкілля та забезпечення ресурсно-екологічної безпеки на різних рівнях; агроекосистеми.

Теоретичний зміст предметної області: поняття, концепції, принципи сучасної екології, агроекології та екологічної економіки, використання їх для: екологічно безпечного функціонування агроекосистем в контексті пріоритетів регіональної політики, забезпечення ресурсно-екологічної безпеки, розробка оптимізаційних стратегій еколого-орієнтованого розвитку суспільства на інноваційних засадах.

Методи, методики та технології: проблемні; частково-пошукові (евристичні); дослідницькі; інформаційно-комп'ютерні; методи планування та проведення експериментальних досліджень та обробки їх результатів; методики забезпечення якості навколишнього середовища; проектної, організаційної та управлінської діяльності в сфері екології; забезпечення сталого функціонування агроекосистем.

Освітні компоненти ОП повністю відображають об'єкт вивчення ОП, теоретичний зміст предметної області, забезпечуються методами навчання та реалізуються за допомогою інструментів та обладнання, які дозволяють проводити натурні, лабораторні та дистанційні дослідження будови та властивостей екологічних систем різного рівня та походження, антропогенного впливу на них.

Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії?

Структура ОП Агроекологія передбачає можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії (ІОТ). Адже 26,6% відводиться на вивчення дисциплін за вибором здобувачів вищої освіти. Силабуси вибіркових навчальних дисциплін представлені у переліках <http://surl.li/pcqfn>, <http://surl.li/pcqnl> на сайті. У ПДАУ існує процедура вибору, яка регламентується Положенням <http://surl.li/beajh>. Згідно процедури здійснюється інформування здобувачів про процес вільного вибору, зміст вибіркових дисциплін. Створено інформаційно-технічні засоби для реалізації вибору (кабінет студента в АСУ ПДАУ). Здійснюються етап корекції з метою виконання умов щодо мінімальної кількості студентів у групі. Формування ІОТ реалізується також через самостійний, індивідуальний вибір тем кваліфікаційних робіт здобувачами вищої освіти; участь в програмах академічної мобільності; участь в роботі наукових гуртків; гнучка організація навчання через різні форми: аудиторна, використання дистанційних технологій; індивідуальний вибір баз практичної підготовки, індивідуальне визнання та зарахування результатів навчання, отриманих в неформальній освіті.

Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін?

Реалізація права на вибір навчальних дисциплін для зовні регулюється Положенням про забезпечення права на вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в ПДАУ <http://surl.li/beajh>. Вибір навчальних дисциплін здійснюється із переліку вибіркових навчальних дисциплін ОП <http://surl.li/pcqfn> та переліку вибіркових дисциплін навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології <http://surl.li/pcqnl>. За бажанням здобувачі вищої освіти можуть обрати дисципліни з інших рівнів вищої освіти, спеціальностей або іншого закладу вищої освіти (реалізація права на академічну мобільність). Перелік вибіркових дисциплін формуються робочою групою у складі: гаранта ОП, завідувача кафедри, яка відповідає за реалізацію ОП, членів кадрового забезпечення ОП, голови ради з якості ВО спеціальності та представників органів студентського самоврядування. Перелік вибіркових навчальних дисциплін щорічного переглядається та оновлюється з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, рекомендацій стейкхолдерів, здобувачів вищої освіти <http://surl.li/pcqir>.

Процедура вибору включає: інформування здобувачів про терміни та особливості здійснення вибору <http://surl.li/pcqps>, <http://surl.li/pcqff>, ознайомлення з переліком та змістом дисциплін (у переліку на сайті представлені силабуси дисциплін), здійснення вибору та опрацювання результатів вибору. Інформаційно-організаційну підтримку здобувачів вищої освіти під час проходження процедури вибору надає кафедра екології,

збалансованого природокористування та захисту довкілля. Вибір дисциплін здійснюється за допомогою електронного кабінету студента <https://asu.pdau.edu.ua/>. Інформація про результати вибору дисциплін аналізується гарантом, директором та навчальним відділом. На підставі результатів аналізу відбувається формування академічних груп для вивчення вибіркової дисципліни. Обрані вибіркові компоненти вносяться до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти, що затверджується директором ін-ту. Вибір дисциплін за ОП Агроєкологія організовується впродовж першого семестру для вивчення у другому семестрі та впродовж другого семестру для вивчення у третьому семестрі.

Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності

ОП Агроєкологія відзначається практичною спрямованістю, що дозволяє під час навчання ефективно здобувати фахові компетентності. Практична підготовка за ОП Агроєкологія здійснюється за такими видами: практичні заняття (6,6 кредити ЄКТС), науково-дослідна практика (9 кредитів ЄКТС). ПДАУ у співпраці із роботодавцями та випускниками ретельно підходить до визначення змісту практики та відповідності вимогам ринку праці. Зокрема, за ОП Агроєкологія здійснюється співпраця з науково-дослідними, управлінськими, бізнес установами та організаціями, що визнають вектор, передбачених ОП, фахових компетентностей (<http://surl.li/ptefm>). Організація та забезпечення науково-дослідної практики здійснюється відповідно до наскрізної програми практики, робочої програми науково-дослідної практики та договорів про проведення практики студентів. Комунікація з роботодавцями та випускниками щодо цілей і завдань практичної підготовки здійснюється у формі зустрічей, круглих столів, конференцій, спільних лекцій, проведення опитувань <http://surl.li/pcqxp>. Рівень задоволеності здобувачів вищої освіти компетентностями, здобутими під час практичної підготовки в межах ОП аналізується під час анкетування <http://surl.li/pcqzb>, <http://surl.li/prtjd>, круглих столів за підсумками практик (<http://surl.li/pmjqv>), заходів, зустрічей та висвітлюється у відгуках від самих здобувачів вищої освіти.

Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж періоду навчання, які відповідають цілям та результатам навчання ОП результатам навчання ОП

ОП передбачає набуття зовнішніх soft skills, що відповідають цілям та ПРН, через вивчення ОК обов'язкового блоку («Ділова іноземна мова», «Методологія та організація екологічних інноваційних досліджень», «Еколого-експертна оцінка впливу на довкілля»). Вони передбачають формування компетентностей soft skills: ЗК 3 – здатність генерувати нові ідеї (креативність); ЗК 2 – здатність приймати обґрунтовані рішення; ЗК 5 – здатність спілкуватися іноземною мовою; ЗК 7 – здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети; ФК 6, 8, 9. За бажанням зовнішніх soft skills можуть бути розвинені шляхом обрання ОК з переліку вибіркової дисципліни («Етика ділового спілкування», «Психологія управління», «Екологічні стартапи та комунікації» та ін.) або здобуття навичок шляхом неформальної освіти. Набуття здобувачами освіти soft skills здійснюється у процесі публічного захисту звітів з науково-дослідної практики, виконання та захисту кваліфікаційної роботи. Формуванню навичок soft skills сприяють методи навчання на ОП (презентації, робота в команді), участь здобувачів вищої освіти у студентських наукових гуртках <http://surl.li/pdpov>, наук. конференціях, впровадження психолог. службою тренінгових програм з розвитку soft skills (<http://surl.li/pdppq>, <http://surl.li/pdpqc>, вебінарах-тренінгах <http://surl.li/kprpy>, <http://surl.li/pdpro>, заходах студентського самоврядування інституту агротехнологій, селекції та екології (адаптивно-тренінговий курс для першокурсників (<http://surl.li/pplqg>))

Яким чином зміст ОП ураховує вимоги відповідного професійного стандарту?

ОП Агроєкологія ураховує вимоги професійного стандарту «Еколог» (затв. Наказом Міністерства економіки України від 4 травня 2022 року № 1111-22). Зокрема при формуванні фахових компетенцій, визначених університетом, враховувалося: ФК 11 відповідає професійним компетентностям (відповідно стандарту) - Б2, Б3, ФК 12 відповідає професійним компетентностям – Б1, Б4, В1, В2; ФК 13 відповідає Б1, Б3, Б4. Відповідність програмних результатів: ПРН 21 - Б2.У1, Б2.У2, Б3.У3, В2.У7, А1.У1, А1.У4, А3.У1; ПРН 22 - Б1.У3, Б4.У1, В1.У2, В1.У5, В2.У3, В2.У6, В2.У7; ПРН 23 - Б1.У3, Б3.У3, Б3.У1, Б4.У1.

Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою)?

Обсяг ОК та співвідношення кількості аудиторних занять і самостійної роботи визначаються з урахуванням їх змісту та запланованих результатів навчання ОП. Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ <http://surl.li/beesa>, Положення про організацію самостійної роботи зовнішньої ПДАУ <http://surl.li/keeiz> під час формування навчальних планів обов'язковою умовою є дотримання обсягу самостійної роботи у межах від 1/3 до 2/3 від її загального обсягу ОК. У навчальному плані за ОП Агроєкологія для зовнішньої ПДАУ набору загальний обсяг год. на вивчення обов'язкової частини ОК становить 1980 год., з них на аудиторні заняття – 666 год (33,6 % від загального обсягу год.), а на сам. роботу – 1314 год. (66,4%). Серед аудиторних годин перевага надається практичним. заняттям – 384 год (57,6 %) від загального обсягу аудиторних годин, а питома вага лекційних годин – 42,3 % (282 год). Після вивчення навчальної дисципліни в межах ОП проводиться опитування для встановлення оптимального навантаження самостійною роботою зовнішньої ПДАУ <http://surl.li/pdqib>. Анкетування дозволило з'ясувати, що зовнішній самостійною робота та мають достатньо часу на виконання завдань самостійної роботи. Результати анкетування розглядаються на засіданнях кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля та враховуються при перегляді робочих програм та формуванні змісту дисциплін на наступний рік.

Якщо за ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, продемонструйте, яким чином структура освітньої програми та навчальний план зумовлюються завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Практики застосування дуальної форми освіти за освітньо-професійною програмою Агроєкологія не було. Однак, у Полтавському державному аграрному університеті існує процедура організації навчання за дуальною формою здобуття освіти, що викладена у Положенні про дуальну форму здобуття вищої освіти у <http://surl.li/mlwip>.

3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП

<https://www.pdau.edu.ua/content/pravyly-pryyomu-do-poltavskogo-derzhavnogo-agrarnogo-universytetu-v-2023-roci>

Поясніть, як правила прийому на навчання та вимоги до вступників урахують особливості ОП?

На навчання за ОП можна вступити при наявності диплома бакалавра, спеціаліста або магістра. Перелік вступних випробувань визначається Правилами прийому 2023 року у формі ЄВІ з іноземної мови та фахового іспиту. Вступними випробуваннями для прийому до ОП Агроєкологія у 2023 році були: єдиний вступний іспит (тест загальної навчальної компетентності), єдиний вступний іспит (тест з іноземної мови), фаховий іспит. У вагових коефіцієнтах відображено врахування особливостей ОП. Так, фаховий іспит має найбільший ваговий коефіцієнт $K_3=0,6$, порівняно з ЄВІ ($K_1=0,2$; $K_2=0,2$). Конкурсний відбір на навчання для здобуття ступеня розраховувався $KB=0,2 \times K_1 + 0,2 \times K_2 + 0,6 \times K_3$. Відповідно до Положення про приймальну комісію ПДАУ кожного року наказом ректора створюється фахова атестаційна комісія. Голова фахової комісії разом з викладачами кафедри щорічно переглядають програму фахового випробування, збірник тестових завдань <http://surl.li/pdqor>.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Визнання результатів навчання здійснюється на основі положень про освітню діяльність: Про організацію освітнього процесу в ПДАУ <http://surl.li/beesa>, Положення про порядок визнання та перезарахування кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи при вступі до Полтавського державного аграрного університету <http://surl.li/ciznc>, Положення про відрахування, переривання навчання, поновлення та переведення здобувачів вищої освіти в ПДАУ <http://surl.li/bidfe>, Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу в ПДАУ <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyapromobilnist.pdf>. Процедура визнання і перезарахування здійснюється на основі ЄКТС. Порівняння змісту і обсягу навчального навантаження ґрунтується на співставленні результатів навчання, яких було досягнуто у ЗВО, з якого переводиться, поновлюється зво, та результатів навчання за ОП. Перезарахування результатів навчання може здійснюватися на основі академічної довідки, додатку до документа про освіту. Поінформованість про можливість та процедуру визнання результатів навчання забезпечується шляхом їх оприлюднення на сайті ПДАУ.

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)?

В межах ОП Агроєкологія був практичний досвід перезарахування результатів навчання за академічною мобільністю. Так, у 2022-2023 навчальному році два здобувачі вищої освіти ОП Агроєкологія брали участь у академічній мобільності. Вони виявили бажання вивчати дисципліну «Організація природоохоронної та еколого-просвітницької діяльності» у Полтавському національному педагогічному університеті імені В.Г. Короленка. Результати навчання були перезараховані на засіданні комісії навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології з перезарахування навчальних дисциплін (освітніх компонент). <https://www.pdau.edu.ua/content/magistry>.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, в ПДАУ регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету <http://surl.li/keekf>. Інформацію про можливість скористатись таким правом надається зво під час спілкування з викладачами, силабусах, у змістовному наповненні курсу на платформі Moodle. Доступність інформації про перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній освіті для усіх учасників освітнього процесу забезпечується шляхом її оприлюднення на сайті ПДАУ. Підвищення кваліфікації НПП шляхом неформальної освіти вимагає подання сертифікату чи іншого документу отриманого внаслідок навчання, та звіту про результати підвищення кваліфікації. Подання розглядається на засіданні вченої ради інституту та приймається рішення щодо визнання або невизнання результатів підвищення кваліфікації.

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)

В межах ОП Агроекологія є практичний досвід застосування правил перезарахування результатів навчання у неформальній освіті для зво. У 2022-2023 навчальному році результати неформального навчання здобувачки вищої освіти ОП Агроекологія Вікторії Липівської були визнані та перезараховані кафедрою екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля за частиною освітнього компонента «Методологія та організація екологічних інноваційних досліджень». <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/12300/zahidmag.pdf>

4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Продемонструйте, яким чином форми та методи навчання і викладання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання? Наведіть посилання на відповідні документи

Освітній процес здійснюється за такими формами: аудиторні заняття, самостійна робота, практична підготовка, атестація здобувачів. Основні види аудиторних занять: лекція, практичне, заняття, консультація. Під час навчання та викладання компонентів ОП відбувається використання комбінацій ефективних технологій навчання у практичному та теоретичному напрямках. Перевага надається активним та інтерактивним методам навчання на засадах партнерської взаємодії, методам «мозкового штурму» тощо, науковій абстракції та системного підходу, стратегічного і синергічного підходів, системно-структурного і просторового аналізу, методу інтегрованих комунікацій, методу експертних оцінок, порівняння, аналізу та синтезу, що сприяє формуванню навичок критичного мислення й активної пізнавальної діяльності. Методи та прийоми навчання добираються викладачем самостійно та доводяться до відома студентів перед початком курсу.

Форми та методи навчання, що використовуються на ОП сприяють досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Викладачі, що викладають на ОП вільні у своєму виборі методів навчання та обирають їх відповідно змісту ОК.

Продемонструйте, яким чином форми і методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань?

Студентоцентрований підхід покладений в основу Стратегії розвитку ПДАУ, положень, які застосовуються в освітній діяльності та розробки освітніх програм. Усі здобувачі вищої освіти своєчасно отримують інформацію щодо цілей, змісту та програмних результатів ОП, яка розміщена на офіційному веб-сайті ПДАУ. Студентоцентрований підхід до навчання й викладання на ОП полягає у повазі й уважному ставленні до усіх здобувачів та їхніх потреб; втіленні гнучких навчальних траєкторій за рахунок вивчення здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін вільного вибору; гнучкому використанні різноманітних педагогічних та інноваційних методів і прийомів; систематичному об'єктивному оцінюванню та коригуванню способів подання навчального матеріалу; формуванню самостійності у дослідженнях з одночасним забезпеченням наставництва й підтримки з боку викладача; наявності необхідних процедур реагування на скарги студентів. Реалізація підходу здійснюється шляхом залучення зво до складу вченої ради інституту АСЕ, складу робочої групи з розробки ОП, студентського сенату, круглих столів <http://surl.li/pclqa> , <http://surl.li/pclpi> , <http://surl.li/pmokr>). З метою оцінювання рівня зрозумілості та задоволеності формами й методами навчання в межах ОП проводиться анкетування здобувачів вищої освіти <http://surl.li/pdxeh> .

Продемонструйте, яким чином забезпечується відповідність методів навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи

Відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ НПП мають право вільно обирати форми, методи і засоби навчання, що відповідають ОП; мають можливість творчо наповнювати зміст навчальних дисциплін, вносити зміни до робочих програм, обирати найбільш доцільні, на їх думку, методи навчання для ефективного формування компетентностей та досягнення ПРН, проводити заняття із застосуванням інноваційних форм навчання, обирати самостійну форму вивчення окремих тем; використовувати дистанційні технології навчання тощо. НПП мають право впроваджувати свій науковий доробок до навчального процесу, написання наукових праць (тез доповідей, статей) тощо. Здобувачі вищої освіти мають можливість вибрати напрям і тематику наукових досліджень, вільно обирати теми кваліфікаційних робіт. Форми, методи навчання, викладання та контролю, що використовуються в процесі реалізації ОПП Агроекологія, сприяють досягненню заявлених у ОПП цілей та відповідають принципам академічної свободи.

Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів *

Інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах освітніх компонентів висвітлюється у ОП, силабусах ОК, що у вільному доступі розміщені на сайті <https://www.pdau.edu.ua/content/perelik-navchalnyh-dyscyplin-6> . Додатково інформацію щодо змісту дисципліни (робоча програма, силабус, навчально-методичні матеріали) здобувачі можуть отримати на платформі MOODLE в електронному вигляді та на кафедрах у друкованому вигляді. Доступ до MOODLE здійснюється через веб-сайт університету <https://moodle.pdau.edu.ua/>. Інформаційне забезпечення дисципліни здійснюється викладачем. На першому занятті здобувачі вищої освіти ознайомлюються із компетентностями, ПРН, структурою навчальної

дисципліни, критеріями оцінювання, формами контролю, рекомендованими джерелами інформації тощо. Під час вивчення дисципліни зво можуть отримати консультацію викладача з того чи іншого питання.

Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП

Під час реалізації ОП Агроєкологія відбувається впровадження досліджень в освітній процес. Поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП відбувається шляхом:

- виконання практичних робіт у наукових та навчальних лабораторіях ПДАУ (<https://www.pdau.edu.ua/content/laboratoriya-agroekologichnogo-montoryngu>).
- виконання наукових досліджень під час проходження науково-дослідної практики в сертифікованій Лабораторії агроєкологічного моніторингу (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5532/uchastz21.pdf>, <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5532/uchastz3.pdf>, <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5532/uchastzdobuvachivvyshcheyiosvityspecialnosti1011.pdf>)
- виконання кваліфікаційних робіт (<http://surl.li/pmjwb>, <http://surl.li/pmkqr>).
- роботи студентського наукового гуртка «Еколог-дослідник» (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/academicdepartment/kafedra-ekologiyi-zbalansovanogo-pryrodokorystuvannya-ta-zahystu-dovkilliya/zvitekologdoslidnyk22-23.pdf>, <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/academicdepartment/kafedra-ekologiyi-zbalansovanogo-pryrodokorystuvannya-ta-zahystu-dovkilliya/plan2023-2024ekolog-doslidnyk.pdf>)
- реалізації наукової тематики кафедри (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/academicdepartment/kafedra-ekologiyi-zbalansovanogo-pryrodokorystuvannya-ta-zahystu-dovkilliya/iniciatyvni.pdf>)
- участі у міжнародних науково-практичних конференціях (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/academicdepartment/kafedra-ekologiyi-zbalansovanogo-pryrodokorystuvannya-ta-zahystu-dovkilliya/spysokprac2022.pdf>, <http://surl.li/pmjwx>).

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст навчальних дисциплін на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Перегляд та оновлення змісту ОК відбувається кожного року, обговорюється на засіданнях кафедри. Оновлення змісту ОК зумовлюється найновішими науковими досягненнями та сучасними практиками у галузі екології на основі професійного розвитку НПП, наукової діяльності, за результатами проведення відкритих лекцій НПП провідних ЗВО та є головним завданням системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Підставами для оновлення також можуть бути результати опитування зво після вивчення ОК. Система перегляду та оцінювання змісту ОК регламентується положеннями про робочу програму навчальної дисципліни в ПДАУ <http://surl.li/ke dey>, про комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни в ПДАУ <http://surl.li/keefv>. Приклади оновлення навчальних дисциплін: зміст ОК «Методологія та організація екологічних інноваційних досліджень» оновлений у 2023 р. у зв'язку з проходженням Тараненко А.О. міжнародного підвищення кваліфікації «Академічна добросесність та тайм-менеджмент при підготовці наукових робіт: зарубіжний та вітчизняний досвід» <http://surl.li/pdxyn>. Зміст дисципліни «Інноваційна діяльність та сучасні технології у сфері захисту довкілля» оновлений у 2023 році у зв'язку з проходженням Тараненко А.О. підвищення кваліфікації у ДДАЕН на тему: «Інноваційна діяльність та сучасні технології у сфері захисту довкілля», Свідоцтво ПК 00493675/049152-22 від 30 грудня 2022 р. Зміст дисципліни «Екологічне проектування та грантова діяльність» оновлений у 2023 році у зв'язку з проходженням Самойлік М.С. підвищення кваліфікації у ДДАЕН на тему: «Екологічне проектування та грантова діяльність», Свідоцтво ПК 00493675/049150-22 від 30 грудня 2022 року. Наукові досягнення Самойлік М.С. (<http://surl.li/pmkqr>) імplementовані до ОК «Управління ресурсно-екологічною безпекою регіону». Зокрема, результати дослідження <http://surl.li/pmkso> використані при розробці лекційного контенту теми №4 «Аналіз та оцінка управління ресурсно-екологічною безпекою у регіонах України»; результати дослідження <http://surl.li/pmkto>, використані при розробці лекції теми №6 «Стратегія управління ресурсно-екологічної безпеки з урахуванням регіональних особливостей». Зміст дисципліни «Еколого-експертна оцінка впливу на довкілля» оновлений у 2023 р. у зв'язку з проходженням Писаренком П.В. курсів ПАЕУ «Розробника екологічної документації», «Управління відходами на підприємстві» та підвищення кваліфікації у ДДАЕН на тему: «Еколого-експертна оцінка впливу на довкілля», Свідоцтво ПК 00493675/049149-22 від 30 грудня 2022 р. Наукові досягнення Писаренко П.В. (<http://surl.li/pmkwa>) імplementовані до змісту ОК «Екологічно стабільні агроєкосистеми». Зокрема, результати дослідження <http://surl.li/pmkpx> використані при розробці лекції теми «Екологізація систем землеробства та розробка його моделей»; результати дослідження <http://surl.li/pmkqu> використані при розробці лекції «Формування стабільних агроєкосистем з урахуванням регіональних особливостей».

Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження у межах ОП пов'язані із інтернаціоналізацією діяльності ЗВО

В ПДАУ розроблена Стратегія інтернаціоналізації до 2025 р. <http://surl.li/cogrp>. ЗВО має відкритий та безкоштовний доступ до ресурсів міжнародних баз даних наукової літератури. <http://surl.li/ewrjt>. Міжнародна наукова діяльність НПП сприяє ознайомленню здобувачів вищої освіти за ОП зі світовими науковими здобутками у галузі екології. Університет має широкі міжнародні зв'язки та можливості здійснення міжнародної академічної мобільності <http://surl.li/ewqyf>. На базі ПДАУ функціонує відділ міжн. зв'язків, центр міжн. освіти, центр европ. освіти та інозем. мов <http://surl.li/ddeaq>, де зво можуть покращити свої знання з іноземних мов. За ОП Агроєкологія здобувачами вищої освіти реалізована програма академічного обміну з університетом Тріздорф (Німеччина) <http://surl.li/pdyju>, участь у сертифікованому поглибленому онлайн курсі з екологічної безпеки та кліматичної політики ЄС в рамках міжнародного грантового проекту Erasmus+ Jean Monnet Chair "EU Climate Leadership" 620031-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-CHAIR <http://surl.li/pdylt>. Викладачі кафедри екології,

збалансованого природокористування та захисту довкілля взяли участь у міжнародному підвищенні кваліфікації <http://surl.li/pdxun>. Викладачка Анна Тараненко пройшла навчальний курс «Global Environmental Management» в Датському технічному університеті (2022 рік) <http://surl.li/pdyog>. В межах ОП системно відбувається залучення іноземних викладачів до освітнього процесу <http://surl.li/pdyql>, <http://surl.li/pdyqx>, <http://surl.li/pdyrl>.

5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Опишіть, яким чином форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОП дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання?

Для оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в межах навчальних дисциплін за ОП Агроекологія застосовується поточний та підсумковий семестровий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять із метою перевірки рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу, підготовленості до виконання конкретних завдань і виконання самостійної роботи. Поточне оцінювання має забезпечити ефективний зворотний зв'язок для здобувача вищої освіти та надати йому можливість використовувати отримані результати для покращення своїх показників під час наступного оцінювання. Критерії оцінювання для поточного контролю під час навчальних занять визначаються науково-педагогічними працівниками кафедр і вказуються у розділі «Оцінювання результатів навчання» робочої програми навчальної дисципліни.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку / диференційованого заліку / екзамену, визначених освітньою програмою, навчальним планом та/або робочим навчальним планом у терміни, передбачені графіком навчального процесу, в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни / програмою практики.

Форма проведення екзамену визначається НПП. Екзамен може бути проведений за екзаменаційними білетами (в усній формі) та письмовій формі (у формі тестування). Для екзамену розробляється комплект екзаменаційних білетів (пакет тестів), які затверджуються на засіданні кафедри, підписуються завідувачем і викладачем (екзаменатором) та зберігаються в комплексі навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни.

Підсумковий семестровий контроль має забезпечувати перевірку набутих здобувачами вищої освіти компетентностей. Інформація щодо критеріїв оцінювання є доступною для зво та озвучується викладачем на початку вивчення дисципліни. Проведення контрольних заходів здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання зво в ПДАУ (<http://surl.li/kpley>).. Оцінювання рівня навчання здобувача вищої освіти в Університеті проводиться за 100-бальною, 4-бальною, 2- бальною шкалою та Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (ЄКТС). З метою перевірки залишкових знань проводять відстрочений контроль оцінювання результатів навчання зво згідно процедури, описаної у Положенні про організацію та проведення відстроченого контролю оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАУ <http://surl.li/kpenr>.

Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти?

Інформація щодо форми підсумкового контролю чітко визначається в ОП, навчальному плані, робочих програмах дисциплін, силабусах, наскрізній програмі практики, програмі атестації. Інформація щодо форми поточних контрольних заходів визначається в робочій програмі та силабусі дисципліни. Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю є також чіткими та представлені в робочій програмі навчальної дисципліни у формі таблиці «Схема нарахування балів». У даній таблиці наводиться максимальна кількість балів із кожної теми та всіх видів робіт, які виконують здобувачі вищої освіти. При цьому сумарна оцінка повинна становити 100 балів. Систему оцінювання результатів навчання формує науково-педагогічний працівник для всіх форм контрольних заходів з огляду на особливості навчальної дисципліни та принципи академічної доброчесності. Форми контрольних заходів обов'язково повинні містити шкалу та критерії оцінювання результатів навчання. Діапазон балів, що відводиться на виконання контрольної роботи для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання, становить від 20 до 50 балів; кількість балів для екзамену становить 20. Таким чином зво самостійно можуть отримати інформацію щодо максимальної кількості балів, які вони можуть набрати за кожною формою поточного контролю знань. Форми та критерії оцінювання підсумкової атестації наведені у Програмі атестації здобувачів вищої освіти <http://surl.li/perhv>.

Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводиться до здобувачів вищої освіти?

Відповідно до Положення <http://surl.li/kpley> інформація про форми контр. заходів, шкалу та критерії оцінювання доводиться до зво на початку навчального семестру. На початку вивчення ОК викладач повідомляє зво про форму підсумкового контролю дисципліни та форми поточного контролю (виконання тестів; опитування; контрольна робота; виконання вправ на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи), що будуть застосовані у ході вивчення ОК. Також викладач на початку вивчення дисципліни пояснює шкалу та критерії оцінювання кожної з форм контролю. Керівниками практик на інформаційній зустрічі щодо проведення практики також повідомляється форма підсумкового контролю та критерії оцінювання науково-дослідної практики. За потреби, зво можуть ознайомитися з інформацією у індивідуальному порядку. Інформація щодо форм контр. заходів, шкали та критеріїв оцінювання міститься також у силабусах дисциплін та програмі практики, які знаходяться у вільному доступі на сайті ПДАУ та на платформі Moodle. З метою оцінювання зрозумілості контрольних заходів здобувачами вищої освіти проводиться опитування <http://surl.li/pmkn>, <http://surl.li/pmknfh>. Отримана інформація обговорюється на засіданні кафедри та враховується з метою подальшого вдосконалення освітнього процесу.

Яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)?

Формою атестації здобувачів вищої освіти ОП Агроєкологія за другим (магістерським) рівнем є захист кваліфікаційної роботи, що відповідає вимогам Стандарту вищої освіти України, затвердженого і введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 04.10.2018 № 1066. Атестація зводиться згідно з Програмою атестації здобувачів ступеня вищої освіти ОП Агроєкологія <http://surl.li/perhv> та Методичних рекомендацій до виконання кваліфікаційної роботи <http://surl.li/ptejk>, що розроблені відповідно до Положення про атестацію зводиться та екзаменаційну комісію у ПДАУ <http://surl.li/keEIF>.

Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Процедура проведення контрольних заходів регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАУ <http://surl.li/beesa> Положення про оцінювання результатів навчання зводиться в ПДАУ <http://surl.li/kpley>. Рівень сформованості у здобув. вищої освіти компетентностей і досягнення результатів навчання та проведення контрольних заходів за ОК визначаються Положенням про організацію самостійної роботи зводиться ПДАУ <http://surl.li/keezj>, Положенням про проведення практики студентів в ПДАУ <http://surl.li/larnn>, Положенням про атестацію зводиться та екзаменаційну комісію у ПДАУ <http://surl.li/keEIF>, Положенням про орган. та проведення відстроченого контролю оцінювання рівня результатів навчання зводиться в ПДАУ <http://surl.li/kpenr>. Вищезазначені документи знаходяться у вільному доступі для усіх учасників освітнього процесу на сайті ПДАУ. ЗВО забезпечує доступність інформації про підсумкові семестрові контрольні заходи для усіх учасників освітнього процесу шляхом оприлюднення розкладу у АСУ ПДАУ згідно з графіком навчального процесу. Атестація проводиться за розкладом роботи екзаменаційної комісії в строки, визначені графіком навчального процесу.

Яким чином ці процедури забезпечують об'єктивність екзаменаторів? Якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних процедур на ОП

Забезпечення об'єктивності екзаменаторів здійснюється відповідно до Кодексу академ. доброчесності ПДАУ <http://surl.li/bekrj> і Кодексу про етику викладача та зводиться в ПДАУ <http://surl.li/bejgv>. Процедури вирішення конфліктних ситуацій викладені у Положенні <http://surl.li/bejja>. Процедурами забезпечення об'єктивності екзаменаторів у ЗВО є: чітке формування та оприлюднення схеми нарахування балів, шкал і критеріїв оцінювання, проведення фіксації кількості балів протягом семестру, формування поточної відомості успішності; проведення публічного захисту звітів науково-дослідної практики та квал. робіт. Результати семестрового контролю обговорюються на засіданнях кафедри ЕЗПЗД та ради за якості ВО спец. Екологія, вченої ради інституту АСЕ. При виникненні конфліктної ситуації, за мотивованою заявою, директором інституту повинна бути створена відповідна комісія. НПП мають бути неупередженими відносно оцінюваних зводиться. Про наявність конфлікту інтересів, пов'язаного із навчанням в Університеті його близької особи, викладач повинен негайно повідомити зав. кафедри. Зводиться, який вважає, що у викладача наявний конфлікт інтересів щодо нього або будь-якого іншого здобувача, має повідомити про це директора навчально-наукового інституту. Результати опитування показали, 100 % зводиться вважають, що оцінювання їх знань відбувається прозора та об'єктивно <http://surl.li/ppmaj>, <http://surl.li/pmkfh>. За ОП випадків конфліктних ситуацій, їх врегулювання, оскарження об'єктивності контр. заходів не було.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок повторного проходження контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Процедура повторного проходження контрольних заходів визначена Положенням про оцінювання результатів навчання зводиться в ПДАУ <http://surl.li/kpley>. Повторне проходження контрольних заходів можливе за таких умов: здобувач не з'явився на складання екзамену без поважної причини, здобувач з'явився і отримав оцінку «незадовільно». Зводиться, які були не допущені, або були допущені, але не з'явилися без поважної причини на екзамен, а також ті, що одержали під час сесії незадовільну оцінку, вважаються такими, що мають академічної заборгованість. Повторне складання екзаменів, допускається не більше двох разів: один раз викладачу, другий – комісії, яка формується директором інституту, за участю кафедри, відповідальної за реалізацію ОП. Отримана оцінка у результаті другого повторного складання є остаточною. Складання екзамену для підвищення позитивної оцінки з дисципліни (не більше 4 дисциплін за увесь період навчання) здійснюється один раз із дозволу першого проректора на підставі заяви зводиться, що візується завідувачем кафедри та директором інституту. Оцінка, отримана під час перездачі, є остаточною. Для ліквідації підсумкової академічної заборгованості директорат розробляє графік ліквідації академічної заборгованості. Практика застосування відповідної процедури серед зводиться ОП Агроєкологія відсутня.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Порядок оскарж. процедура та результати проведення контрольних заходів регулюється Положенням про оцінювання результатів навчання зводиться в ПДАУ (п. 5) <http://surl.li/kpley>, Положення про атестацію зводиться та екзаменаційну комісію у ПДАУ (п. 6.17-6.18) <http://surl.li/keEIF>:

Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. У випад.

незгоди з процедурою чи результатом. контрольних заходів зво. має право звернення до екзаменатора, завідувача кафедри або подати заяву на ім'я директора в день оголошення результатів оцінювання., вказавши вагому причину незгоди. Для розгляду апеляції директором створ. комісія (завідувач кафедри, гарант ОП, члени групи забезпечення ОП, представник студентського самоврядування). Право на апеляцію зво має і у разі незгоди з результатом проведення підсумкової атестації. У такому випадку апеляція подається особисто здобувачем вищої освіти на ім'я ректора Університету в день проведення захисту кваліфікаційної роботи. Розпорядженням першого проректора створ. комісія для її розгляду. Протягом періоду здійснення освітньої діяльності за ОП Агроєкологія випадків оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів не було.

Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності?

У ПДАУ забезпечення академічної доброчесності є частиною внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Політика, стандарти і процедури забезпечення й дотримання академічної доброчесності ПДАУ містяться у спеціальних <http://surl.li/soiwx> та локальних <http://surl.li/soiwy> нормативно-правових актах ПДАУ. Основними є Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в ПДАУ, Кодекс академічної доброчесності ПДАУ, Кодекс про етику викладача та здобувача вищої освіти ПДАУ, Порядок перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у ПДАУ. У ПДАУ функціонує Група сприяння академічній доброчесності <http://surl.li/ctfsc> та Комісія з етики та управління конфліктами <http://surl.li/owkoj>, Комісія з академічної доброчесності ННІАСЕ, що виконують завдання загальної координації, популяризації принципів та норм, дотримання академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин. розгляду випадків порушення академічної доброчесності в ПДАУ, що є елементом внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти в Університеті.

Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності?

Інструментом виявлення порушенням академічної доброчесності у ПДАУ є аналіз академічних текстів на наявність запозичень. Згідно з Порядком перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у ПДАУ <http://surl.li/extnn> , обов'язкової перевірці з використанням антиплагіатної онлайн-системи Unichек <http://surl.li/comfr> на наявність текстових запозичень підлягають академічні тексти (кваліфікаційні роботи, дисертаційні роботи, рукописи статей, тез доповідей, рукописи науково-методичних праць, заключні звіти за результатами виконання науково-дослідних робіт). Навчальні роботи здобувачів вищої освіти (курсіві роботи, звіти з практик та ін.) повинні бути перевірені самостійно здобувачами вищої освіти, використовуючи програми, які є у відкритому доступі. Призначена відповідальна особа, яка є координатором системи. За результатами перевірки текстів генерується звіт подібності, у якому маркуються фрагменти тексту, що мають певну схожість. Наукові та методичні роботи розміщуються в електронному репозитарії для оприлюднення (<http://dSPACE.pdaa.edu.ua>). Функціонує ел. пошта vyo@pdau.edu.ua або tetiana.yaprynets@pdau.edu.ua, на яку всі учасники освітнього процесу можуть надіслати звернення, пропозиції щодо удосконалення процедури дотримання академічної доброчесності чи про випадки її порушення. З метою покращення просування принципів АД у ПДАУ проводиться анкетування учасників освітнього процесу <http://surl.li/petpc> , що надає інформацію для прийняття відповідних рішень.

Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОП?

На рівні ПДАУ функціонують інструменти популяризації принципів академічної доброчесності <http://surl.li/comes> . На рівні ОП Агроєкологія популяризація принципів академічної доброчесності здійснюється шляхом проведення заходів (<http://surl.li/pettv> , <https://www.pdau.edu.ua/content/vebinar-yak-pidgotuvatyts-do-napysannya-akademichnoyi-roboty-ta-perevirky-na-plagiat-220323-r> , <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/academicdepartment/kafedra-ekologiyi-zbalansovanogo-pryrodokorystuvannya-ta-zahystu-dovkilliya/mizhnarodnepidvyshchennyakvalifikaciynpp.pdf>, <http://surl.li/petul> , інформування зво на засіданнях наукових гуртків. На початку навчання зво підписують Декларацію про академічну доброчесність здобувача освіти ПДАУ. За ОП Агроєкологія питання академічної доброчесності вивчається в межах дисципліни «Методологія та організація екологічних інноваційних досліджень», обговорюється перед підготовкою звіту з науково-дослідної практики та написанням кваліфікаційної роботи. Питання щодо дотримання академічної доброчесності розглядаються на засіданнях кафедри ЕЗПЗД, ради з якості вищої освіти спеціальності Екологія, органами студентського самоврядування. Відбувається опитування НПП, зво щодо обізнаності з принципами академічної доброчесності в ПДАУ.

Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної доброчесності? Наведіть приклади відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти відповідної ОП

Відповідальність за порушення академічної доброчесності регламентується Кодексом академічної доброчесності ПДАУ <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/4518/dobrodobro.pdf> (розділ V). За порушення норм академічної доброчесності наукові, педагогічні та науково-педагогічні працівники Полтавського державного аграрного університету можуть бути притягнуті до моральної, дисциплінарної, адміністративної відповідальності відповідно до нормативних і розпорядчих документів ПДАУ, норм законодавства України. За порушення принципів академічної доброчесності здобувачі вищої освіти, можуть бути притягнуті до таких форм відповідальності як: повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо), доопрацювання, попередження, винесення догани, відрахування з Університету. Наукові, педагогічні, науково-педагогічні працівники, здобувачі вищої освіти та інші особи, що навчаються, мають право на незаборонені законодавством способи оскарження звинувачень в порушенні норм академічної доброчесності.

6. Людські ресурси

Яким чином під час конкурсного добору викладачів ОП забезпечується необхідний рівень їх професіоналізму?

Вирішальними критеріями під час конкурсного відбору є професіоналізм викладача та спроможність забезпечити викладання ОК відповідно цілей та програмних результатів ОП. Необхідний рівень професіоналізму НПП під час конкурсного добору регулюється Положенням про порядок обрання та прийняття на роботу НПП ПДАУ https://drive.google.com/file/d/1XIPobwdT_xojov__x_qt40v-mOxaSXcw/view. Заяви на участь у конкурсі мають право подавати особи, які мають вищу освіту і відповідають вимогам, встановленим до НПП; постійно підвищують професійний рівень, педагогічну майстерність; забезпечують високий рівень викладання навчальної дисципліни відповідно до спеціальності; дотримуються принципів академічної доброчесності, впроваджують наукові здобутки в освітній процес. Обов'язковою умовою участі у конкурсі є проведення відкритих занять. При подальшому проходженні конкурсу урахуються особисті результати НПП, які обґрунтовують подальше викладання тієї чи іншої дисципліни (показники наукової та професійної активності, показники рейтингового оцінювання, результати опитування здобувачів вищої освіти «Викладач очима студентів» <http://surl.li/peucj>).

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

У межах ОП Агроєкологія до організації та реалізації освітнього процесу залучені роботодавці із значним практичним досвідом у сфері екології <http://surl.li/ptefm>. Із роботодавцями системно проводяться зустрічі, круглі столи з метою обговорення ОП, змісту ОК (<http://surl.li/pcmwg>, <http://surl.li/peuhi>, <http://surl.li/peuid>, <http://surl.li/pmkgj>, <http://surl.li/pmjdjz>, <http://surl.li/pmkhq>, <http://surl.li/pmkif>, <http://surl.li/pmkis>); анкетування з метою врахування особливостей та тенденцій ринку праці (<http://surl.li/pcmyh>). Відбувається залучення роботодавців до організації та проведення науково-дослідної практики (<http://surl.li/peukh>); проведення лекцій професіоналів-практиків для зво в межах ОП Агроєкологія (<http://surl.li/pmkkt>), спільне виконання НДР (<http://surl.li/pckmy>). Професіонали-практики, експерти та представники роботодавців запрошуються головами екзаменаційних комісій. Студенти позитивно сприймають залучення професіоналів практиків до освітнього процесу.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

При провадженні освітнього процесу у ПДАУ розповсюджена практика залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців. При реалізації ОП Агроєкологія до аудиторних занять залучаються професіонали-практики на умовах зовнішнього сумісництва з погодинною оплатою праці. До проведення атестації здобувачів вищої освіти залучаються експерти у галузі екології, зокрема, у 2023 р. головою екзаменаційної комісії призначено Патику М., д.с.-г.н., професор, професор кафедри фітопатології ім. акад. В.Ф. Пересипкіна Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Опишіть, яким чином ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОП? Наведіть конкретні приклади такого сприяння

Професійний розвиток НПП регулюється Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних і НПП ПДАУ <https://bitly.ws/TSMb>, Положенням про рейтингове оцінювання роботи НПП ПДАУ <https://bitly.ws/T8Q2>, Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ПДАУ <https://bitly.ws/T6Tm>. ЗВО сприяє професійному розвитку НПП. У закладі функціонує система професійного розвитку <http://surl.li/cwveu>, завданням якої є підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу Університету та учасників освітнього процесу інших закладів освіти. Підвищення професійного розвитку здійснюється шляхом організації онлайн навчань, курсів, тематичних зустрічей, тренінгів, вебінарів, спец. курсів, конференцій, зустрічей з практиками, міжнародної співпраці. Координацією та організацією підвищення кваліфікації займається відділ із забезпечення освіти дорослих та інноваційного розвитку <http://surl.li/bcxjb>. На початку кожного навчального року НПП має змогу обрати тему підвищення кваліфікації, з переліку тем, запропонованих відділом із забезпечення освіти дорослих та інноваційного розвитку. Моніторинг рівня професіоналізму здійснюється через рейтингове оцінювання НПП <http://surl.li/pevug>, відвідування відкритих занять, опитування студентів.

Продемонструйте, що ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності

В ПДАУ функціонує система заохочення НПП за досягнення у науково-педагогічній діяльності. Розвиток викладацької майстерності та наукової діяльності викладачів стимулюються адміністрацією ПДАУ шляхом матеріального і нематеріального заохочення. Зазначені види стимулювання регламентуються Колективним договором, Положенням про преміювання, надання матеріальної допомоги працівникам ПДАУ <http://surl.li/bcxjs>, Правилами внутрішнього трудового розпорядку в ПДАУ <http://surl.li/bergn>. Форми заохочення: преміювання та нематеріальне стимулювання (нагородження грамотами, оголошення подяк; клопотання щодо відзнак за заслуги на міському, обласному, галузевому рівнях. Сумлінне виконання професійних обов'язків (високі досягнення в науковій, навчальній і виховній роботі, зразкове виконання посадових обов'язків, високі результати в рейтинговому оцінюванні) є підставою для заохочення. Установлено відзнаки та преміювання за високу публікаційну активність та значні результати наукових досліджень, опублікованих у наукометричних базах WoS та Scopus. (Нагороджено грамотами викладачів ОП Агроєкологія Писаренка П., Самойлік М., Тараненко А.). За досягнення у науковій та

науково-педагогічної діяльності НПП мають змогу отримати державні нагороди та звання.

7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Продемонструйте, яким чином фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання?

ПДАУ має достатні фінансові та матеріально-технічні ресурси для викладання ОК за ОП Агроєкологія. Навчально-матеріальна база ПДАУ включає: 5 навчальних корпусів <https://www.pdau.edu.ua/content/navchalni-korpusy-0> , 6 гуртожитків <https://www.pdau.edu.ua/content/studentski-gurtozhytky-0> , бібліотеку <https://www.pdau.edu.ua/content/biblioteka>, 28 комп'ютерних класів, автоматизовану систему управління освітнім процесом АСУ ПДАУ: <https://asu.pdaa.edu.ua/>, їдальні, буфети, спортивні й тренажерні зали, спортивні майданчики, віварій тощо. Територія студентського містечка є кампусом та оснащена зонами вільного доступу до мережі Wi-Fi, Матеріально-технічне забезпечення кафедр, містить всі необхідні засоби, які забезпечують досягнення ПРН за ОП. Для реалізації ОП використовується: обладнання сертифікованої науково-дослідної лабораторії агроєкологічного моніторингу (<http://surl.li/pmjfk>) , технічні засоби (комп'ютерна техніка, мультимедійна техніка), література (навчально-методична, наукова, навчальна, періодична література (видавництво PAEU: Sustainability Leader's). Наукові та методичні матеріали викладачів ПДАУ можна знайти у вільному доступі у репозитарії ПДАУ <https://dspace.pdau.edu.ua/home> та веб-ресурсах наукометричних баз викладачів за ОП <http://surl.li/pewsd> , <http://surl.li/pewsw> , <http://surl.li/pewtl> , <http://surl.li/pewub>.

Продемонструйте, яким чином освітнє середовище, створене у ЗВО, дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти ОП? Які заходи вживаються ЗВО задля виявлення і врахування цих потреб та інтересів?

Потреби та інтереси здобувачів вищої освіти є визначальними в ПДАУ та задовольняються не лише матеріальними умовами. У ПДАУ функціонують мистецькі колективи <https://www.pdau.edu.ua/content/mystecki-kolektyvy>, волонтерський центр «Пульс» <https://www.pdau.edu.ua/content/volonterskyu-centr-puls> , спортивні секції <https://www.pdau.edu.ua/content/sport>, Центр європейської освіти та іноземних мов <http://surl.li/bdcfr>. ПДАУ забезпечує: проходження практик; проживання в гуртожитку на період навчання, можливість брати участь у НДР, конференціях, виставках, конкурсах, тренінгах, представляти свої роботи для публікації; реалізувати академічну мобільність; брати участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення ОП, організації дозвілля, побуту, оздоровлення; формувати індивідуальну освітню траєкторію. Виявлення та відслідковування потреб та інтересів здобувачів вищої освіти здійснюється через опитування, анкетування щодо якості освітніх послуг та наявного матеріально-технічного забезпечення <http://surl.li/pewwq> , функціонування інституту омбудсмена <http://surl.li/bejtm> , студентського сенату <http://surl.li/cpjtt> .

Опишіть, яким чином ЗВО забезпечує безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти (включаючи психічне здоров'я)?

Забезпечення безпеки життя і здоров'я усіх учасників освітнього процесу є пріоритетом ЗВО та відображені в Стратегії розвитку ПДАУ на 2021-2025 роки. Санітарно-технічний стан будівель і споруд ПДАУ відповідає необхідним умовам експлуатації. В ПДАУ проводиться інструктаж з БЖД та охорони праці як під час проведення занять, так і позааудиторного перебування (гуртожитку). На всіх поверхах навчальних корпусів та гуртожитків наявні плани евакуації, вогнегасники тощо. Випадків порушень та травмувань на ОП не зафіксовано. ПДАУ оснащений найпростішими укриттями для безпеки учасників освітнього процесу відповідно до Рекомендацій ДСНС. Відповідність вимогам законодавства у сфері техногенної та пожежної безпеки затверджено нормами з охорони праці ПДАУ та перевіряється щорічно. Питання безпечності життя та здоров'я здобувачів відображені у Перспективному плані розвитку ПДАУ на період до 2025 р. <http://surl.li/dbyfc>. У ПДАУ діє психологічна служба <http://surl.li/nofwb> , основними завданнями якої є збереження та зміцнення психічного здоров'я учасників освітнього процесу, забезпечення адаптивного і комфортного освітнього простору для студентської молоді, здійснення психолого-педагогічної підтримки становлення й розвитку особистості. Окрему увагу приділено психологічній підтримці учасників освітнього процесу у період військового стану <http://surl.li/pewut> , розроблено план роботи психологічної служби <http://surl.li/pewzo> . ПДАУ оснащений найпростішими укриттями для безпеки учасників освітнього процесу.

Опишіть механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти цією підтримкою відповідно до результатів опитувань?

Освітня та організаційна підтримка зво здійснюється через комунікацію з гарантом ОП, викладачами кафедри, представниками директорату у процесі освітньої діяльності (регулярне проведення наукової та виховної роботи). Індивідуальна взаємодія НПП із зво реалізується через Школу кураторства: комунікація у навчальному процесі, поза навчальним процесом, проведення бесід на різні соціальні та актуальні тематики. Викладачі здійснюють підтримку у питаннях організації вивчення ОК, консультацій, контролю та аналізу успішності, допомозі у самостійному здобутті знань та набутті практичних навичок. Інформаційна підтримка зво здійснюється через офіційний сайт ПДАУ <https://www.pdau.edu.ua/content/opp->

agroekologiya-magistr , платформу дистанційного навчання Moodle <https://moodle.pdau.edu.ua/> , платформу АСУ ПДАУ , цифрові інструменти Google, соціальні мережі: Instagram <https://www.instagram.com/pdau1920/> , Telegram <https://t.me/pdau1920> , Facebook <https://www.facebook.com/PDAU1920> . Консультативна підтримка здійснюється на всіх рівнях співпраці зі зво. психологічною службою: <http://surl.li/nofwb> , омбудсменом учасників освітнього процесу <http://surl.li/bejmm> , відділом сприяння працевлаштуванню студентів і випускників <https://www.pdau.edu.ua/content/viddil-spruyannya-pracevlashtuvannyu-studentiv-i-vypusknukiv> . Для анонімних звернень існують скриньки довіри, що знаходяться у гуртожитках, навчальних корпусах та на сайті <https://www.pdau.edu.ua/content/skrynka-doviry> . Значну роль у налагодження взаємозв'язку із зво та їх підтримки має студентська рада навчально-наукового інституту агротехнологій селекції та екології <https://www.instagram.com/nni.ase.pdau/> . Оцінювання задоволеності зво рівнем освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здійснюється шляхом анкетування, результати якого підтверджують високий рівень задоволеності зво рівнем всебічної підтримки <http://surl.li/feuye> .

Яким чином ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами? Наведіть посилання на конкретні приклади створення таких умов на ОП (якщо такі були)

ПДАУ вживає всі належні заходи для забезпечення прав і можливостей осіб з особливими освітніми потребами здобувати освіту з урахуванням їхніх індивідуальних потреб та інтересів. Заходи передбачають: створення інклюзивного освітнього середовища; приведення території ПДАУ, будівель, споруд та приміщень у відповідність з вимогами державних будівельних норм, стандартів та правил; використання інформаційно-комунікаційних технологій для організації освітнього процесу (<http://surl.li/beezy>). ПДАУ сприяє індивідуальному підходу до зво з особливими потребами та забезпечує консультативну, організаційну підтримку через НПП, психологічну службу та омбудсмена. У ПДАУ передбачено безпечно пересування по прилеглий території, доступний заїзд у приміщення на інвалідних візках, відсутні пороги, наявні широкі двері та коридори, складні пандуси, кнопки виклику чергової. На території університету та в навчальних корпусах наявні жовті смуги для людей зі слабким зором. Зарахування осіб з особливими освітніми потребами до ПДАУ, здійснюються у порядку, встановленим центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки та регламентується Правилами прийому до ПДАУ. Здобувачі із особливими освітніми потребами, зокрема і соціальними, мають змогу навчатися за індивідуальним графіком. Здійснюється інформаційна підтримка осіб з особливими освітніми потребами. У ПДАУ розроблена Стратегія розвитку інклюзивного освітнього середовища до 2030 року <http://surl.li/mlwpw> .

Яким чином у ЗВО визначено політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією)? Яким чином забезпечується їх доступність політики та процедур врегулювання для учасників освітнього процесу? Якою є практика їх застосування під час реалізації ОП?

У ПДАУ існує чітка політика та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (зокрема сексуальних домагань, дискримінації та корупції). Захист прав учасників освітнього процесу в Університеті відбувається відповідно до Положення про порядок вирішення конфліктних ситуацій <http://surl.li/bejja>, Положення про протидію булінгу (цькуванню) <http://surl.li/befdy> . Політика та процедури врегулювання конфліктних ситуацій є доступною для кожного учасника освітнього процесу та висвітлена на сайті ПДАУ. Контроль за забезпеченням дотримання прав всіх учасників освітнього процесу здійснюється омбудсменом учасників освіт. процесу та помічником омбудсмена (представник студентської спільноти). Діяльність омбудсмена учасників освітнього процесу ПДАУ гарантує забезпечення прав й попереджає порушення прав учасників освіт. процесу, сприяє розвитку правової культури, базується на принципах незалежності, справедливості, відповідальності, гуманності, відкритості, об'єктивності та доступності, а також взаємодії і співпраці з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими особами, відповідальними за забезпечення і захист прав, свобод і законних інтересів людини. З метою попередження конфліктних ситуацій проводяться інформування у вигляді інформаційних буклетів <http://surl.li/pexta> , зустрічей зі зво <http://surl.li/pextw> . Врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних з корупцією, дискримінацією з боку посадових осіб та працівників ПДАУ відбувається відповідно положень <http://surl.li/darwp> . Повідомити про прояви корупції чи дискримінації можна в електронному або письмовому вигляді <http://surl.li/nrtvd> . Працює фахівець уповноважений з питань запобігання та виявлення корупції <http://surl.li/darvw> . Під час реалізації ОП Агроєкологія випадків виникнення конфліктних ситуацій зафіксовано не було.

8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Яким документом ЗВО регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП? Наведіть посилання на цей документ, оприлюднений у відкритому доступі в мережі Інтернет

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм регулюються Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАУ <http://surl.li/beesa> ; Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ПДАУ <http://surl.li/cctzp> ; Методичними рекомендаціями з розроблення освітньої (освітньо-професійної, освітньо-наукової) програми I-III рівнів вищої освіти в ПДАУ <http://surl.li/ohnrn> ; Порядком проведення та організації опитування учасників освітнього процесу та зовнішніх стейкхолдерів у ПДАУ <http://surl.li/bgset> та відбувається згідно із визначеною політикою університету та процедурами внутрішнього забезпечення якості вищої освіти <http://surl.li/mnoai> .

Опишіть, яким чином та з якою періодичністю відбувається перегляд ОП? Які зміни були внесені до ОП за результатами останнього перегляду, чим вони були обґрунтовані?

Перегляд ОП відбувається щорічно з урахуванням пропозицій робочої групи та стейкхолдерів (<http://surl.li/ppjsb>, <http://surl.li/ppjsk>). Метою перегляду ОП Агроєкологія є підвищення якості освітньої програми, врахування потреб ринку праці та думки внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів. Перегляд ОП відбувається за ініціативи гаранта освітньої програми; адміністрації Університету; НПП, що її реалізують, з урахуванням результатів опитування стейкхолдерів; акредитаційного висновку; стандарту вищої освіти, професійного стандарту; місії та стратегії розвитку Університету. Після врахування всіх пропозицій проект ОП, розроблений робочою групою, пропонується до загального обговорення, яке триває 1 місяць <http://surl.li/nqxxm>. Під час обговорення всі зацікавлені особи можуть надсилати свої пропозиції на ел. пошту гаранта ОП. По закінченню обговорення формується зведена таблиця пропозицій стейкхолдерів <http://surl.li/pckbw>. Після доопрацювання ОП затверджується наказом ректора та розміщується на сайті університету (<http://surl.li/ppjtz>). Моніторинг якості ОП проводиться шляхом проведення заходів з опитування зво <http://surl.li/peydq>, роботодавців <http://surl.li/peyea>, випускників <http://surl.li/peyei>. Аналізуються наступні параметри ОП: мета та зміст програми, відповідність її сучасним вимогам потреб ринку праці, навчальне навантаження зво, ефективність процедур оцінювання зво, задоволення потреб зво, освітнє середовище, відповідність програмних компетентностей та ПРН меті ОП. Зміни, які відбулися під час останнього перегляду ОП наведені за посиланням <http://surl.li/ppjrf>.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх позиція береться до уваги під час перегляду ОП

Здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості шляхом опитування <http://surl.li/peydq>, <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/12703/ankety3.pdf>, та безпосередньо через проведення заходів. Зокрема, під час засідань та заходів з обговорення ОП зво надавали рекомендації: поглибити вивчення практичних методів оцінки стану Н.С., зокрема екологічного моніторингу (2023 р.) <http://surl.li/phtbv>; розширити обсяг вивчення ОК «Управління ресурсно-екологічною безпекою регіону» та ОК «Екологічно стабільні агроєкосистеми» (2023 р.) <http://surl.li/pclpi>; врахування наслідків воєнних дій для Н.С. в Україні (2023 р.) <http://surl.li/phtal>; підсилити вивчення ОК «Екологічно стабільні агроєкосистеми» та «Ресурсно-екологічна безпека регіону» (2022 р.) <http://surl.li/pclqa>. Зво долучаються до процесу перегляду ОП шляхом участі у засіданнях робочої групи з розроблення ОП (Третякова Дарина у 2021-2022 рр.; Матухно Григорій у 2023р.), участі в засіданнях студентської ради інституту АСЕ; участі у засіданнях ради з якості ВО спец. Екологія. Пропозиції зво щодо якості ОП розглядаються на засіданнях кафедри ЕЗПЗД та беруться до уваги при перегляді ОП. Актуальними питаннями для представників зво згідно результатів опитування є проведення лабораторних та натурних досліджень; роз'яснення процедури повторного проходження контрольних заходів.

Яким чином студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП

Діяльність органів студентського самоврядування спрямована на удосконалення освітнього процесу, підвищення його якості, формування активної соціальної позиції зво. Студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП, щодо її розробки та перегляду відповідно до Положення про студентське самоврядування ПДАУ: <http://surl.li/cdoib>. Органи студентського самоврядування ПДАУ мають право: брати участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу, науково-дослідної роботи, призначення стипендій, організації дозвілля, оздоровлення, побуту та харчування студентів; брати участь в заходах щодо забезпечення якості вищої освіти. Представники органів студентського самоврядування беруть участь у роботі ректорату, вченої ради ПДАУ, ради з якості ВО ПДАУ, ради з якості ВО спеціальності 101 Екологія, групи сприяння академічній доброчесності, комісії з академічної доброчесності та ШІ, комісії з етики та управління конфліктами, робочих груп з розробки локальних нормативних документів з освітньої діяльності, вченої ради інституту ННІАСЕ, залучені до робочих груп з розроблення ОП, що дозволяє отримувати зворотній зв'язок та розглядати питання щодо якості організації освітнього процесу, навчально-виховної роботи, робочих програм та практичної підготовки зво.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості

Взаємодія з роботодавцями в межах ОП має систематичний характер. ОП Агроєкологія об'єднала управлінські структури, наукові установи, представників бізнесу у сфері агроєкології (<http://surl.li/ptefm>). Роботодавці залучені до процесу перегляду ОП у формі опитувань <http://surl.li/phtzf> (2021 р.) <http://surl.li/pcqxp> (2022р.), <http://surl.li/peyea> (2023 р.); зустрічей <http://surl.li/peuhi>, круглих столів <http://surl.li/peuid>, <http://surl.li/pcmio>, надання рецензій. Зібрані пропозиції обговорюються на засіданнях кафедри ЕЗПЗД, ради з якості ВО Спец.101 Екологія та беруться до уваги під час перегляду ОП. Наприклад, при перегляді ОП 2023 р. н. враховано пропозиції директора агропромислової групи компаній «Арніка» щодо вивчення наслідків воєнних дій в Україні під час відбору інноваційно-інвестиційних проектів за оптимізаційними критеріями; та директора Департаменту агропромислового розвитку Полтавської ОВА щодо врахування кліматичних змін та стратегій державної екологічної політики до 2030 року під час оцінювання потенціалу відновлювальних джерел енергії. При перегляді ОП для 2024 р.н. враховані рекомендації Департаменту екології та природних ресурсів щодо вивчення основних аспектів ЗУ «Про управління відходами» та поглиблення вивчення змісту ОК «Енергетичне використання сільськогосподарських відходів» та представників громад щодо вивчення питань використання місцевих відновлювальних енергетичних

ресурсів.

Опишіть практику збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП

Інформація щодо кар'єрного шляху випускників ОП систематизується відділом сприяння працевлаштуванню студентів і випускників (<http://surl.li/bfcoz>) з метою підтримання подальших зв'язків з випускниками ПДАУ, здійснення моніторингу їх кар'єрного шляху та партнерства з роботодавцями. Відділ щорічно проводить опитування випускників (<http://surl.li/cwyek>) з періодичним моніторингом кар'єрного шляху. На сторінці сайту даного відділу роботодавці можуть самостійно запропонувати вакантну посаду майбутнім випускникам (<http://surl.li/cwyer>). Інформація щодо працевлаштування та кар'єрного шляху також систематизується директором ННІАСЕ, кафедрою ЕЗПЗД (<http://surl.li/phuov>). Кафедра, відповідальна за реалізацію ОП щороку організовує зустрічі випускників (<http://surl.li/pclxj>, <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5533/vypusk42.pdf>) та опитування (<http://surl.li/peyei>) з метою отримання пропозицій та обговорення ОП. У межах Програми ООН із відновлення та розбудови миру за підтримки Уряду Німеччини у травні 2023 року було проведено тренінги «Працевлаштування в період воєнного стану: правові аспекти, стратегії пошуку роботи, кар'єрне зростання».

Які недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП були виявлені у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості за час її реалізації? Яким чином система забезпечення якості ЗВО відреагувала на ці недоліки?

У ПДАУ інституційно визначена система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у вигляді відділу моніторингу та забезпечення якості освіти (<http://surl.li/chvag>). До завдань відділу входить щорічний аналіз ОП, що реалізуються в ПДАУ; моніторинг результатів проходження акредитацій ОП (<http://surl.li/kosot>), розроблення постакредитаційних заходів (<http://surl.li/phusw>) з метою підвищення якості освітньої діяльності. Для покращення змісту ОП та підвищення якості освіти затверджується план заходів щодо підвищення якості освітньої діяльності в Університеті за освітніми програмами (<http://surl.li/phuwv>). У ході здійснення останнього аналізу проекту ОП Агроекологія було надано такі рекомендації: доповнення ОП розділами «Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти» та «Перелік нормативних документів, на яких базується освітня програма»; перегляду методів навчання, які будуть використані у процесі проведення занять і, за потреби, розширити їх з метою забезпечення високої якості освіти, перегляду 4 пункту ОП «Придатність до працевлаштування»; виокремлення спеціальних компетентностей та програмних результатів навчання, визначених Університетом. Відділом моніторингу та забезпечення якості освіти систематично проводиться аналіз освітньої діяльності за ОП. Відбувається моніторинг та збір інформації щодо співпраці зі стейкхолдерами, опитування зво, залучення професіоналів-практиків до освітньої діяльності, інформації щодо неформальної освіти, академічної мобільності, рівня професійної і наукової активності викладачів. Відповідно до цього НПП, що викладають за ОП Агроекологія, отримали рекомендації щодо професійного розвитку за різними формами та видами; планування заходів співпраці з роботодавцями в напрямку удосконалення ОП та своєчасного висвітлення заходів на сайті ПДАУ, соц. мережах. Всі надані рекомендації після аналізу ОП та освітньої діяльності за ОП були враховані робочою групою з розроблення ОП та НПП, що викладають за ОП Агроекологія.

Продемонструйте, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОП. Яким чином зауваження та пропозиції з останньої акредитації та акредитацій інших ОП були ураховані під час удосконалення цієї ОП?

На рівні ПДАУ Навчально-науковим центром забезпечення освітньої діяльності та якості освіти, аналізуються ОП. Розробляється план заходів щодо підвищення якості освітньої діяльності в Університеті за освітніми програмами. У відповідності до висновків та рекомендацій експертних комісій узагальнених в 2022-2023 н.р. здійснені такі коригувальні заходи, що узагальнені за критеріями (<http://surl.li/kosno>). Крім цього, на сайті Університету, після кожної акредитації ОП, розміщуються звіти результатів акредитаційної експертизи та висновки галузевих експертних рад (<http://surl.li/cfame>). Акредитація ОП Агроекологія за нормами Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (наказ МОН України від 11.07.2019 року № 977) проводиться вперше, тому результатів зовнішнього забезпечення якості вищої освіти немає. Але при удосконаленні ОП Агроекологія були враховані зауваження та рекомендації акредитаційної експертизи ОП Екологія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, а саме: організована процедура громадського обговорення проектів ОП та висвітлення узагальненої інформації пропозицій стейкхолдерів на сайті (<http://surl.li/glia>); розроблені силабуси ОК за уніфікованою формою (<http://surl.li/jylvp>); посилена наукова активність НПП, що викладають на ОП. У кінці навчального року здійснюється аналіз результатів виконання Плану заходів щодо підвищення якості освітньої діяльності в Університеті за освітніми програмами.

Опишіть, яким чином учасники академічної спільноти змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП?

В ПДАУ актуальним є формування культури якості освіти, що сприяє розвитку ОП. Учасники академічної спільноти залучені до процедури внутрішнього забезпечення якості ОП шляхом моніторингу якості ОП у відповідності до визначених процедур. Зокрема, ведеться щорічний перегляд ОП, перегляд та оновлення змісту ОК, проведення опитування зво (<http://surl.li/phvve>), моніторинг рівня професійної активності НПП, забезпечення дотримання принципів академічної доброчесності зво та НПП (Група сприяння академічній доброчесності, Комісія з етики та управління конфліктами) тощо. Учасники академічної спільноти змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП через обговорення проектів ОП та роботи у складі робочої групи з розроблення ОП.

Відповідальними за здійснення процедур та процесів внутрішнього забезпечення якості освіти є рада з якості вищої освіти Полтавського державного аграрного університету (<http://surl.li/jpafp>).

Опишіть розподіл відповідальності між різними структурними підрозділами ЗВО у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти

Здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти у ПДАУ здійснює ННЦ забезпечення освітньої діяльності та якості освіти (<http://surl.li/cwyii>). Центр у своєму підпорядкуванні має: навчальний відділ (планування, організацію та реалізацію освітнього процесу <http://surl.li/cwypa>); відділ моніторингу та забезпечення якості освіти (моніторинг системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, сприяння підвищення культури якості освіти <http://surl.li/chvag>). ННЦ інформаційно-комунікаційних освітніх технологій та освіти (<http://surl.li/cwynm>) забезпечує ефективне функціонування інформаційних освітніх технологій, АСУ ПДАУ, підтримку інформаційного забезпечення ПДАУ, організацію та координацію підвищення кваліфікації НПП. Кафедра ЕПЗД, відповідальна за реалізацію ОП (<http://surl.li/phwjr>). Важливу роль у всіх процесах, пов'язаних з системою внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, належить студентському самоврядуванню (<http://surl.li/cpjtt>).

9. Прозорість і публічність

Якими документами ЗВО регулюється права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу? Яким чином забезпечується їх доступність для учасників освітнього процесу?

В ПДАУ визначені правила і процедури, що регулюють права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу. Права та обов'язки учасників освітнього процесу регулюються нормами чинного законодавства України, та внутрішніми документами і положеннями: Статутом ПДАУ, Колективним договором ПДАУ, Правилами внутрішнього трудового розпорядку, Положенням про омбудсмена учасників освітнього процесу, Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ПДАУ, Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАУ, Кодексом академічної доброчесності ПДАУ, Кодексом про етику викладача та здобувача вищої освіти ПДАУ, Положенням про забезпечення права на вибір зво навчальних дисциплін в ПДАУ, Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу в ПДАУ та іншими. Зазначені документи розміщені у вільному доступі на офіційному сайті ПДАУ (<http://surl.li/befda>), а також у паперовому вигляді знаходяться в юридичному відділі, в деканатах, на кафедрах, внутрішній базі АСУ ПДАУ. Інформування студентів про діючі нормативні документи ПДАУ, відбувається на зустрічах з викладачами кафедри ЕЗПЗД упродовж перших тижнів навчання та спілкуванні з кураторами. Інформаційну підтримку з цього питання здійснює директорат ННІАСЕ у разі звернення.

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗВО відповідного проекту з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів). Адреса веб-сторінки

<https://www.pdau.edu.ua/content/proyekty-osvitnih-program-dlya-obgovorennya-na-2024-rik>

Наведіть посилання на оприлюднену у відкритому доступі в мережі Інтернет інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти)

<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/11026/opp2023mag.pdf>

11. Перспективи подальшого розвитку ОП

Якими загалом є сильні та слабкі сторони ОП?

Сильні сторони:

1. ОП Агроєкологія відповідає Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти) за спеціальністю 101 Екологія та професійному стандарту «Еколог». ОП є водночас унікальною сфері екології, відповідає тенденціям розвитку спеціальності та ринку праці, враховує галузевий та регіональний аспект.
2. ОП забезпечує комплексний підхід при підготовці фахівців, здатних бути конкурентоспроможними на ринку праці. Науково-педагогічний склад, який забезпечує підготовку здобувачів вищої освіти за ОП, відповідає кадровим вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності.
3. ОП забезпечує залучення провідних фахівців та науковців галузі до реалізації освітньої діяльності; врахування пропозицій та зауважень стейкхолдерів та зво при перегляді ОП.
4. Участь зво у міжнародних та всеукраїнських наукових заходах.
5. ОП має науково-практичну спрямованість. Підготовка фахівців ведеться на базі сертифікованої лабораторії агроєкологічного моніторингу.
6. Наявна позитивна динаміка збільшення кількості зво (2021 р.н. – 11 зво; 2022 р.н. – 32 зво; 2023 р.н. – 28 зво), що свідчить про актуальність та затребуваність ОП.
7. Стан матеріально-технічної бази ПДАУ та інформаційне забезпечення ОП відповідає вимогам підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня.

8. Високий рівень наукової активності науково-педагогічних працівників, які реалізують ОП.
 9. Системне використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання (платформи Moodle, сервісів Google Meet, Zoom) при реалізації ОП сприяє максимально ефективному досягненню ПРН.
 11. Університет має чітку систему розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП.
- Слабкі сторони:
1. Обмежені можливості постійного оновлення матеріально-технічної бази лабораторій сучасним обладнанням.
 2. Недостатній рівень міжнародної мобільності зво та НПП.
 3. Низька активність зво серед учасників міжнародних проектів.
 4. Посилення роботи з реалізації підготовки зво за дуальною формою та розвитку потенціалу дуальної освіти в рамках ОП.
 5. Реалізація процедури вивчення попиту ринку праці на фахівців спеціальності та моніторинг вимог для успішного працевлаштування випускників.

Якими є перспективи розвитку ОП упродовж найближчих 3 років? Які конкретні заходи ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив?

Подальша реалізація ОП Агроєкологія буде базуватися на розвитку сильних сторін та усуненні дії слабких сторін, виявлених за результатами проведеного самоаналізу, з урахуванням швидкого розвитку інноваційних екологоорієнтованих технологій та найсучасніших наукових досягнень в екологічній сфері. Основними перспективами розвитку ОП є забезпечення промислових, аграрних підприємств та державних управлінських установ кваліфікованими кадрами, які здатні застосовувати науковий підхід для розробки екологоорієнтованих інноваційних стратегій в умовах воєнних дій та повоєнного часу, здатних реалізувати План відновлення України. У межах реалізації ОП проводиться залучення досвіду освітян, науковців та професіоналів-практиків з метою ефективного використання інноваційних досягнень теорії та практики для забезпечення екологоорієнтованого регіонального розвитку. Для підвищення ефективності реалізації ОП застосовуються наступні заходи: активна співпраця з представниками виробництва і бізнесу; запровадження індивідуальної мобільності учасників ОП; підсилення конкурентоздатності випускників на ринку праці; моніторинг вимог до успішного працевлаштування випускників та ін. Також перспективами розвитку ОП є:

1. Посилення та прискорення інтегрування ОП у європейський контент. Поглиблення вивчення професійної іноземної мови, зокрема, англійської, здобувачами вищої освіти та науково-педагогічними працівниками і створення можливостей міжнародної співпраці у сфері агроєкології. Продовження продуктивної співпраці з іноземними партнерами щодо академічного та практичного обміну досвідом.
 2. Активізація використання інноваційних елементів в контексті викликів сьогодення. Розширення лабораторного забезпечення в навчально-наукових лабораторіях ПДАУ для проведення практичних та лабораторних занять з метою залучення та заохочення здобувачів вищої освіти до наукової діяльності на ОП.
 3. Постійне оновлення методів викладання відповідно до тенденцій розвитку освіти і науки.
 4. Постійне оновлення змісту навчання за ОПП Екологія відповідно до тенденцій світової науки, умов сьогодення, регіональних та галузевих аспектів.
 5. Посилення профорієнтаційної діяльності через екодіяльність із громадськими організаціями через проведення науково-практичних семінарів.
 6. Реалізація наявних можливостей ПДАУ щодо академічної мобільності зво, НПП через програми подвійних дипломів та інших спільних освітніх проектів, з провідними іноземними університетами в межах ОП.
 7. Розширення кола наукових інтересів НПП в галузі природоохоронних технологій у контексті глобальних екологічних викликів сьогодення.
 8. Реалізація можливостей ПДАУ щодо дуальної освіти.
 9. Подальший розвиток моделі підготовки фахівців в галузі екології з акцентом на аграрну спрямованість із урахуванням наслідків воєнних дій на Україні.
- Реалізація зазначених заходів дозволить підвищити якість підготовки фахівців за ОП .

Запевнення

Запевняємо, що уся інформація, наведена у відомостях та доданих до них матеріалах, є достовірною.

Гарантуємо, що ЗВО за запитом експертної групи надасть будь-які документи та додаткову інформацію, яка стосується освітньої програми та/або освітньої діяльності за цією освітньою програмою.

Надаємо згоду на опрацювання та оприлюднення цих відомостей про самооцінювання та усіх доданих до них матеріалів у повному обсязі у відкритому доступі.

Додатки:

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та

оцінювання

Шляхом підписання цього документа запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом/кваліфікованою електронною печаткою.

Інформація про КЕП

ПІБ: ГАЛИЧ ОЛЕКСАНДР АНАТОЛІЙОВИЧ

Дата: 05.02.2024 р.

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Назва освітнього компонента	Вид компонента	Силабус або інші навчально-методичні матеріали		Якщо освітній компонент потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, наведіть відомості щодо нього*
		Назва файла	Хеш файла	
Ділова іноземна мова	навчальна дисципліна	<i>Ділова іноземна мова.pdf</i>	/IGLIok2yvHHJn8K5RIHd3qXwfhwzQZxajxuuyrOV9AY=	Персональні комп'ютери, під'єднані до мережі Internet. Програмне забезпечення: MS Windows, MS Office, хмарні додатки Google, Internet-браузери, мережа Wi-Fi. Мультимедійне обладнання (проектор).
Методологія та організація екологічних інноваційних досліджень	навчальна дисципліна	<i>Методологія.pdf</i>	o5lS2gR+bFjdjhMVS hXTXDREr2vDCiHl Lp+PvshvxaM=	Комп'ютери з доступом до Internet (Intel G6400) – 15 шт., програмне забезпечення: MS Word, MS Excel, Scilab, мультимедійне обладнання SANYO – 1 компл., графопроектор Пеленг – 1 шт., ноутбук Lenovo 80 MJ, телевізор Electron 29-982 – 1 шт.
Екологічно стабільні агроєкосистеми	навчальна дисципліна	<i>Екологічно стабільні агроєкосистеми.pdf</i>	pKUOjZ3pStftfQOfG 8l5DGR5nVSwolawr Cs7ZJVboM4=	Спектрофотометр атомно-абсорбційний С-115 У (С-115 ПК), газоаналізатор ОКСИ –5М-5Н, аналізатор шуму Асистент з мікрофоном МК-233, дозиметр – радіометр МКС-05 «ТЕРРА-П+», аспіратор для відбору проб повітря ЭА-1, колориметр фотоелектричний концентраційний, КФК-3, газосигналізатор ДОЗОР-С, вимірювач вібрації «Amittari Instruments», навігатор "Garmin" eTrex 30х та ін. обладнання лабораторії агроєкологічного моніторингу ПДАУ, мультимедійне обладнання SANYO – 1 компл., графопроектор Пеленг – 1 шт., ноутбук Lenovo 80 MJ, телевізор Electron 29-982 – 1 шт.
Теорія сталого розвитку та екологічна політика	навчальна дисципліна	<i>Теорія сталого розвитку.pdf</i>	8THO6j/PB/U7kjTb8 7UzwMoVR3f2tHYu ozWd5R5TEpQ=	Мультимедійне обладнання SANYO – 1 компл., графопроектор Пеленг – 1 шт., ноутбук Lenovo 80 MJ, телевізор Electron 29-982 – 1 шт.
Еколого-експертна оцінка впливу на довкілля	навчальна дисципліна	<i>Експертна ОВД.pdf</i>	WyBDLPZifMsTnofs ZD5gzRApyJsr9jct2a oilmBSWhE=	Спектрофотометр атомно-абсорбційний С-115 У (С-115 ПК), газоаналізатор ОКСИ –5М-5Н, аналізатор шуму Асистент з мікрофоном МК-233, дозиметр – радіометр МКС-05 «ТЕРРА-П+», аспіратор для відбору проб повітря ЭА-1, колориметр фотоелектричний концентраційний, КФК-3, газосигналізатор ДОЗОР-С, вимірювач вібрації «Amittari Instruments», навігатор "Garmin" eTrex 30х, програмне забезпечення «ЕОЛ 2000» v 3.1 (ліцензія №117021960), та ін. обладнання лабораторії агроєкологічного моніторингу ПДАУ, мультимедійне обладнання SANYO – 1 компл., графопроектор Пеленг – 1 шт., ноутбук Lenovo 80 MJ, телевізор

				<i>Electron 29-982 – 1 шт.</i>)
Управління ресурсно-екологічною безпекою регіону	навчальна дисципліна	<i>РЕБ.pdf</i>	wtpyPTjY8EFoycOoPaBwnNvtqZK5NBCRCUK2kXzDqo=	Газоаналізатор ОКСИ –5М-5Н, аналізатор шуму Асистент з мікрофоном МК-233, аспіратор для відбору проб повітря ЭА-1А , спектрофотометр атомно-абсорбційний С-115 У (С-115 ПК), вимірник вібрації «Amittari Instruments», туп АВ – 160А, дозиметр – радіометр МКС-05 «ТЕРРА-П+», Testo 405-V1 та ін. обладнання лабораторії агроекологічного моніторингу ПДАУ, мультимедійне обладнання SANYO – 1 компл., графопроєктор Пеленг – 1 шт., ноутбук Lenovo 80 MJ, телевізор Electron 29-982 – 1 шт.
Екологічне проектування та грантова діяльність	навчальна дисципліна	<i>Екологічне проектування.pdf</i>	ShRUjBQgOgzs5/1WBU9mGIsPIN2M+DVkomi36XwwOu0=	Мультимедійне обладнання SANYO – 1 компл., графопроєктор Пеленг – 1 шт., ноутбук Lenovo 80 MJ, телевізор Electron 29-982 – 1 шт.
Інноваційна діяльність та сучасні технології у сфері захисту довкілля	навчальна дисципліна	<i>інноваційна діяльність.pdf</i>	HlIoyQpZmGpdGp5aYsWHURkpwGoXC E7bf1f2Fzv/ip8=	Газоаналізатор ОКСИ –5М-5Н, аспіратор для відбору проб повітря ЭА-1А , рН-метр., мультимедійне обладнання SANYO – 1 компл., графопроєктор Пеленг – 1 шт., ноутбук Lenovo 80 MJ, телевізор Electron 29-982 – 1 шт., програмне забезпечення «ЕОЛ 2000» v 3.1 (ліцензія №117021960)
Енергетичне використання сільськогосподарських відходів	навчальна дисципліна	<i>ЕНЕРГЕТИЧНЕ ВИКОРИСТАННЯ С.-Г. ВІДХОДІВ.pdf</i>	F5ebpAjZNSat4JGNpFtba1xVJdiy9Co1HRoOwilCs4=	Комплексна система теплозабезпечення у складі геліосистеми та теплового насосу (Hewalex 4.0). Плакати і схеми біогазової установки та технологічної схеми переробки рослинних решток у пелети та брикети. Зразки пелетів та брикет. Фотовольтажна система. Установка для дослідження ефективності фотобатарей. Макети трубчастого вакуумного сонячного колектору, макети плоского сонячного колектору. Ноутбук Lenovo V570 Model 20092, телевізор Samsung Model LE40 D550K1WLX UA.
Науково-дослідна практика	практика	<i>Програма наук-досл_практики_м a223.docx.pdf</i>	HLoeBG01sNluSOBHiKIidYXyV9aaf9S54y5hA9LVwxQ=	Використовується лабораторна та інструментальна база Лабораторії агроекологічного моніторингу ПДАУ, мультимедійне обладнання SANYO – 1 компл., графопроєктор Пеленг – 1 шт., ноутбук Lenovo 80 MJ, телевізор Electron 29-982 – 1 шт.
Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	підсумкова атестація	<i>методичні рекомендації до кваліфікаційної роботи.pdf</i>	gr6qbwteGFWCze5lWwLpSKOqXRVIzKAebOulaM+6ILI=	Використовується лабораторна та інструментальна база лабораторії агроекологічного моніторингу ПДАУ та лабораторії енергозбереження та відновлювальних джерел енергії, мультимедійне обладнання SANYO – 1 компл., графопроєктор Пеленг – 1 шт., ноутбук Lenovo 80 MJ, телевізор Electron 29-982 – 1 шт.

* наводяться відомості, як мінімум, щодо наявності відповідного матеріально-технічного забезпечення, його достатності для реалізації ОП; для обладнання/устаткування – також кількість, рік введення в експлуатацію, рік останнього ремонту;

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

ID викладача	ПІБ	Посада	Структурний підрозділ	Кваліфікація викладача	Стаж	Навчальні дисципліни, що їх викладає викладач на ОП	Обґрунтування
120461	Писаренко Павло Вікторович	Завідувач кафедри, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології	Диплом спеціаліста, Полтавський сільськогосподарський інститут, рік закінчення: 1993, спеціальність: Агрономія, Диплом доктора наук ДД 003321, виданий 14.01.2004, Диплом кандидата наук КН 010397, виданий 05.04.1996, Аттестат доцента ДЦ 002008, виданий 20.04.2001, Аттестат професора 02ПР 003406, виданий 21.04.2005	28	Екологічно стабільні агроecosystem и	<ol style="list-style-type: none"> 1. Agroecological characteristics of the effect of a mixture of probiotic preparations with concomitant formation water on soil microorganisms Pysarenko, P., Samojlik, M., Galytska, M., Tsova, Y., Pischalenko, M. Ecological Questionsthis link is disabled, 2023, 34(3) Scopus. 2. Influence of Bacillus subtilis on soil microbiocenosis Pysarenko, P., Samojlik, M., Galytska, M., Tsova, Y., Mostoviak, I. Ecological Questionsthis link is disabled, 2023, 34(2) Scopus. 3. Microbial remediation of petroleum-polluted soil Pysarenko, P., Samojlik, M., Taranenko, A., Tsova, Y., Taranenko, S. Agraarteadusthis link is disabled, 2022, 33(2), P. 434–441. Scopus. 4. Ecotoxicological assessment of mineralized stratum water as an environmentally friendly substitute for agrochemicals Pysarenko, P., Samojlik, M., Galytska, M., Kalinichenko, A., Bак, M. Agronomy Researchthis link is disabled, 2022, 20(4), страницы 785–792. Scopus. 5. Influence of probiotics-based products on phytopathogenic bacteria and fungi in agrocenosis Pysarenko, P., Samoilik, M., Taranenko, A., Tsova, Y., Sereda, M. Agraarteadusthis link is disabled, 2021, 32(2), P. 303–306. Scopus. 6. Писаренко П.В., Самойлік М.С., Цюва

						Ю.А., Серета М.С. «Теоретичні засади відновлення техногенно порушених агроценозів»: монографія Полтава: ПДАУ, 2022. 255 с. (видання – затверджено Протокол № 1 від 20 вересня 2022 р. Вченої ради ПДАУ) Виконання видів та результатів з перелічених у пункті 38 Ліцензійних умов: 1,3,4,6,7,8,9,11,12,14,15,19	
120461	Писаренко Павло Вікторович	Завідувач кафедри, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології	Диплом спеціаліста, Полтавський сільськогосподарський інститут, рік закінчення: 1993, спеціальність: Агрономія, Диплом доктора наук ДД 003321, виданий 14.01.2004, Диплом кандидата наук КН 010397, виданий 05.04.1996, Атестація доцента ДЦ 002008, виданий 20.04.2001, Атестація професора 02ПР 003406, виданий 21.04.2005	28	Еколого-експертна оцінка впливу на довкілля	1. Дніпровський державний аграрно-економічний університет «Еколого-експертна оцінка впливу на довкілля», ПК №00493675/049149-22 (14.11.2022-30.12.2022 р.) 2. Сертифікат курсу підвищення кваліфікації для розробників екологічної документації 9.08.2022-30.08.2022 р. (Національний центр сталого розвитку, ПАЕУ) 3. Сертифікат курсу підвищення кваліфікації «Управління відходами на підприємстві» 9.08.2023 р. (Офіс сталих рішень, ПАЕУ) 4. Ecotoxicological Assessment of Waste from Oil Production Pysarenko, P., Samojlik, M., Taranenko, A., Lavrinenko, I., Mostoviyak, I. Ecological Engineering and Environmental Technology, 2022, 23(6), P. 111–117 Scopus. 5. Phytotoxic assessment of sewage treatment methods in disposal sites Pisarenko, P.V., Samoylik, M.S., Korchagin, O.P. IOP Conference Series: Earth and Environmental Science this link is disabled, 2019, 341(1), 012002 Scopus Виконання видів та результатів з перелічених у пункті 38 Ліцензійних умов: 1,3,4,6,7,8,9,11,12,14,15,19

120461	Писаренко Павло Вікторович	Завідувач кафедри, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут агротехнологій , селекції та екології	Диплом спеціаліста, Полтавський сільськогосподарський інститут, рік закінчення: 1993, спеціальність: Агрономія, Диплом доктора наук ДД 003321, виданий 14.01.2004, Диплом кандидата наук КН 010397, виданий 05.04.1996, Атестат доцента ДЦ 002008, виданий 20.04.2001, Атестат професора 02ПР 003406, виданий 21.04.2005	28	Теорія сталого розвитку та екологічна політика	<p>1. Міжнародне стажування: Академічна доброчесність та тайм-менеджмент при підготовці наукових робіт: зарубіжний та вітчизняний досвід ES №14479 (25.05.2023-5.06. 2023 р.)</p> <p>2. Monitoring of Municipal Solid Waste Landfill Impact on Environment in Poltava Region, Ukraine. Pysarenko, P., Samojlik, Taranenko, A., Horobets, M., Filonenko, S. Ecological Engineering and Environmental Technology, 2022, 23(5), страницы 54–60 Scopus.</p> <p>3. Conceptual foundations for ensuring resource and environmental security in the region. Pisarenko P.V., Samoilik M.S., Plaksienko I.L., Kolesnikova L.A. Theoretical and applied ecology. 2019. №2. P. 137-142. Scopus.</p> <p>4. Strategic management directions of solid domestic waste sphere in the poltava region. P. Pisarenko, M. Samojlik, O. Korchagin, Yu. Tsova. Scientific horizons, 2019, № 1 (74). P.3-10. Scopus</p> <p>Виконання видів та результатів з перелічених у пункті 38 Ліцензійних умов: 1,3,4,6,7,8,9,11,12,14,15,19</p>
201068	Самойлік Марина Сергіївна	Професор, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут агротехнологій , селекції та екології	Диплом спеціаліста, Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка, рік закінчення: 2003, спеціальність: 070801 Екологія та охорона навколишнього середовища, Диплом спеціаліста, Центр післядипломної освіти Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка, рік закінчення: 2009,	19	Екологічне проектування та грантова діяльність	<p>1. Міжнародне стажування: “Organization of didactic Process, Educational programmers, innovative technologies and scientific work”, Krakiv, Poland; 13.012.019-30.01.2019; KR 190131/01.</p> <p>2. Дніпровський державний аграрно-економічний університет «Екологічне проектування та грантова діяльність», ПК №00493675/049150-22 (14.11.2022-30.12.2022 р.)</p> <p>3. Міжнародне стажування: Академічна доброчесність та тайм-менеджмент при підготовці наукових робіт: зарубіжний та</p>

				спеціальність: Фінанси, Диплом доктора наук ДД 004947, виданий 15.12.2015, Диплом кандидата наук ДК 060203, виданий 01.07.2010, Атестат доцента 12ДЦ 037562, виданий 17.01.2014, Атестат професора АП 001842, виданий 02.07.2020			вітчизняний досвід ES №14478 (25.05.2023- 5.06. 2023 р.). 4. Strategic management directions of solid domestic waste sphere in the poltava region. P. Pisarenko, M. Samojlik, O. Korchagin, Yu. Tsova. Scientific horizons, 2019, № 1 (74). P.3-10. Scopus. Виконання видів та результатів з перелічених у пункті 38 Ліцензійних умов: 1,3,4,8,9,11,12,19
201068	Самойлік Марина Сергіївна	Професор, Основне місце роботи	Навчально- науковий інститут агротехнологій , селекції та екології	Диплом спеціаліста, Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка, рік закінчення: 2003, спеціальність: 070801 Екологія та охорона навколишнього середовища, Диплом спеціаліста, Центр післядипломно ї освіти Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка, рік закінчення: 2009, спеціальність: Фінанси, Диплом доктора наук ДД 004947, виданий 15.12.2015, Диплом кандидата наук ДК 060203, виданий 01.07.2010, Атестат доцента 12ДЦ 037562, виданий 17.01.2014, Атестат професора АП 001842, виданий 02.07.2020	19	Управління ресурсно- екологічною безпекою регіону	1. Conceptual foundations for ensuring resource and environmental security in the region. Pisarenko P.V., Samojlik M.S., Plaksienko I.L., Kolesnikova L.A. Theoretical and applied ecology.2019. №2. P. 137-142. Scopus. 2. Strategic management directions of solid domestic waste sphere in the poltava region. P. Pisarenko, M. Samojlik, O. Korchagin, Yu. Tsova. Scientific horizons, 2019, № 1 (74). P.3-10. Scopus. 3. Agroecological characteristics of the effect of a mixture of probiotic preparations with concomitant formation water on soil microorganisms Pysarenko, P., Samojlik, M., Galytska, M., Tsova, Y., Pischalenko, M. Ecological Questionsthis link is disabled, 2023, 34(3) Scopus. 4. Influence of Bacillus subtilis on soil microbiocenosis Pysarenko, P., Samojlik, M., Galytska, M., Tsova, Y., Mostoviak, I. Ecological Questionsthis link is disabled, 2023, 34(2). Scopus. 5. Microbial remediation of petroleum-polluted soil Pysarenko, P., Samojlik, M., Taranenko, A., Tsova, Y., Taranenko, S. Agraarteadusthis link is disabled, 2022, 33(2), P. 434–441. Scopus. 6. Ecotoxicological

						<p>assessment of mineralized stratum water as an environmentally friendly substitute for agrochemicals Pysarenko, P., Samojlik, M., Galytska, M., Kalinichenko, A., Bakh, M. Agronomy Research this link is disabled, 2022, 20(4), страницы 785–792. Scopus.</p> <p>7. Influence of probiotics-based products on phytopathogenic bacteria and fungi in agrocenosis Pysarenko, P., Samoilik, M., Taranenko, A., Tsova, Y., Sereda, M. Agraarteadus this link is disabled, 2021, 32(2), P. 303–306. Scopus.</p> <p>7. Писаренко П.В., Самойлік М.С., Цьова Ю.А., Серета М.С. «Ресурсно-екологічна безпека регіону» Полтава: ПДАУ, 2022. 317 с. (видання – затверджено Протокол № 1 від 20 вересня 2022 р. Вченої ради ПДАУ) Виконання видів та результатів з перелічених у пункті 38 Ліцензійних умов: 1,3,4,8,9,11,12,19</p>
297884	Тараненко Анна Олексіївна	Доцент, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології	<p>Диплом спеціаліста, Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка, рік закінчення: 2008, спеціальність: 070801 Екологія та охорона навколишнього середовища, Диплом спеціаліста, Інститут післядипломної освіти та дорадництва Полтавської державної аграрної академії, рік закінчення: 2011, спеціальність: 6.090101 агрономія, Диплом кандидата наук ДК 026554, виданий 26.02.2015, Аттестат</p>	10	<p>Методологія та організація екологічних інноваційних досліджень</p> <p>1. Taranenko A, Kulyk M, Galytska M, Taranenko S. Effect of cultivation technology on switchgrass (<i>Panicum virgatum</i>L.) productivity in marginal lands in Ukraine. Acta Agrobot. 2019. №72(3). P. 1786. https://doi.org/10.5586/aa.1786 Scopus.</p> <p>2. Kulyk M. I., Rozhkov A. O., Kalinichenko O. V., Taranenko A. O., Onopriienko O. V. Effect of winter wheat variety, hydrothermal coefficient (HTC) and thousand kernel weight (TKW) on protein content, grain and protein yield. Agronomy Research. 2020. № 18(3). - P. 2103-2116. https://doi.org/10.15159/AR.20.187 Scopus.</p> <p>3. Pysarenko P., Samoilik M., Taranenko A., Tsova Yu., Taranenko S. Microbial remediation of petroleum polluted soil. Agraarteadus. 2022. 2 XXXIII, p. 434-442. https://dx.doi.org/10.1</p>

				доцента АД 006776, виданий 09.02.2021			<p>5159/jas.22.30 4. Taranenko A., Kulyk M., Galytska M., Taranenko S., Rozhko I. Dynamics of soil organic matter in Panicum virgatum sole crops and intercrops. Zemdirbyste-Agriculture. 2021. Vol. 108 (3). – P. 255–262. DOI 10.13080/z-a.2021.108.033.</p> <p>5. Pysarenko, P., Samoilik, M., Taranenko, A., Tsova, Y., Sereda, M. Influence of probiotics-based products on phytopathogenic bacteria and fungi in agroecosystem. Agraarteadus. 2021.32(2): 303–306. DOI: 10.15159/jas.21.41.</p> <p>6. Міжнародне стажування: “Organization of didactic Process, Educational programmers, innovative technologies and scientific work”, Krakiv, Poland; 13.012.019-30.</p> <p>7. Онлайн-курс «Global Environmental Management» від Технічного університету Дані на платформі Coursera від 18 грудня 2022 року.</p> <p>8. Інститут Науково-дослідний Люблінського науково-технологічного парку «АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТ ПРИ ПІДГОТОВЦІ НАУКОВИХ РОБІТ: ЗАРУБІЖНИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД». (45 год). 29.05. 2023 – 5.06.2023. Польща. Сертифікат: №14447 Виконання видів та результатів з перелічених у пункті 38 Ліцензійних умов:1,4,8,9,12,15,19</p>
306471	Калініченко Володимир Миколайович	Доцент, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології	Диплом спеціаліста, Харківський авіаційний інститут ім. М.Є. Жуковського, рік закінчення: 1992, спеціальність: авіаприладобудування, Диплом	18	Енергетичне використання сільськогосподарських відходів	<p>1. Польсько-український проект «Єднаймо сили у пошуку альтернативних способів отримання енергії», Katowice, 20 – 27.05.2022 р.</p> <p>2. IV ALTERNATIVE FUELS FORUM, 15 – 17 Marca 2023, Politechnica Czenstohowska,</p>

кандидата наук
ДК 032445,
виданий
19.01.2006,
Атестат
доцента 12ДЦ
032183,
виданий
26.09.2012

Czenstohowa
3. Кременчуцький
національний
університет ім.
Михайла
Остроградського,
центр підвищення
кваліфікації та
професійної адаптації,
Свідоцтво про
підвищення
кваліфікації № ПК
05385631/00284-19,
2019
4. Виконавець
наукової теми:
«Енергонезалежність
та енергоефективність
м. Полтави» для
«Плану дій в галузі
енергетики та
довкілля»
Полтавської міської
ради у рамках проекту
Regional environmental
center for Eastern
Europe Funding
Opportunities,
Fundraising and Grant
Application Writing
Certificate, 23 –
24.02.2019
5. Учасник проекту
«Клуб
ресурсоефективного
та чистого
виробництва
Полтавської області в
Україні» в рамках
міжнародної
Програми
«Європейський Союз
для довкілля»
(EU4Environment).
EU4Environment
фінансується ЄС та
реалізується
консорціумом
міжнародних
партнерів, включаючи
Організацію з
економічної співпраці
та розвитку (ОЕСР),
ООН з промислового
розвитку (ЮНІДО),
ООН з
навколишнього
середовища,
Європейську
економічну комісію
ООН (ЄЕК ООН) та
Світовий банк 2019 –
2021 рр.
6. Науково-
обґрунтоване
використання
доступного потенціалу
відновлюваних
джерел енергії
(сонячна, вітрова,
геотермальна та
енергія біомаси) на
основі замкненого
циклу – від виробника
до споживача.
//Колективна
монографія
«Оптимальні
енергетичні системи з
урахуванням наявного
потенціалу

						<p>відновлюваних джерел енергії у Лісостепу України»/ за ред. О.О. Горба, Т.О. Чайки, І.О. Яснолоб. – П.: ТОВ НВП Україна: РВВ ПДАА, 2019. 145 с.</p> <p>7. Калініченко В.М., Тараненко А.О., Чайка Т.О. Алгоритм визначення оптимального розташування вітрової електростанції в Україні: Енергоефективність і енергонезалежність сільських територій: передумови формування та функціонування: колективна монографія; за ред. Т.О. Чайки, І.О. Яснолоб, О.О. Горба. – Полтава : Видавництво ПП «Астрая», 2020. – С. 134 – 141.</p> <p>8. Екологічні інновації у підвищенні економічної та продовольчої безпеки України: колективна монографія / за ред. О.О. Горба, Т.О. Чайки, І.О. Яснолоб. – П. : ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2020. – С.77-86.</p> <p>9. Калініченко В.М. , Горба О.О. , Чайки Т.О. , Яснолоб І.О. Екологізація методів отримання енергії: Посібник для супроводження дорадчої діяльності, П.: ТОВ НВП Україна: РВВ ПДАА, 2019. - 40 С.</p> <p>10. Р. Титко, В.М. Калініченко Відновлювальні Джерела Енергії (досвід Польщі для України): Навчальний посібник. – Варшава: OWG, 2010 - 530 с. Виконання видів та результатів з перелічених у пункті 38 Ліцензійних умов: 3,10,11,15,19,20</p>	
297884	Тараненко Анна Олексіївна	Доцент, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут агротехнологій , селекції та екології	Диплом спеціаліста, Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка, рік закінчення: 2008, спеціальність: 070801 Екологія та охорона навколишнього	10	Інноваційна діяльність та сучасні технології у сфері захисту довкілля	<p>1. Taranenko A, Kulyk M, Galyt'ska M, Taranenko S. Effect of cultivation technology on switchgrass (<i>Panicum virgatum</i>L.) productivity in marginal lands in Ukraine. <i>Acta Agrobot.</i> 2019. №72(3). P. 1786. https://doi.org/10.5586/aa.1786 Scopus.</p> <p>2. Kulyk M. I., Rozhkov A. O., Kalinichenko O. V., Taranenko A. O.,</p>

о середовища,
Диплом
спеціаліста,
Інститут
післядипломно
ї освіти та
дорадництва
Полтавської
державної
аграрної
академії, рік
закінчення:
2011,
спеціальність:
6.090101
агрономія,
Диплом
кандидата наук
ДК 026554,
виданий
26.02.2015,
Атестат
доцента АД
006776,
виданий
09.02.2021

Onopriienko O. V.
Effect of winter wheat
variety, hydrothermal
coefficient (HTC) and
thousand kernel weight
(TKW) on protein
content, grain and
protein yield.
Agronomy Research.
2020.№ 18(3). - P.
2103-2116.
[https://doi.org/10.1515
9/AR.20.187](https://doi.org/10.15159/AR.20.187) Scopus.
3. Pysarenko P.,
Samoilik M., Taranenko
A., Tsova Yu.,
Taranenko S. Microbial
remediation of
petroleum polluted soil.
Agraarteaus. 2022. 2
XXXIII, p. 434-442.
[https://dx.doi.org/10.1
5159/jas.22.30](https://dx.doi.org/10.15159/jas.22.30)
4. Taranenko A., Kulyk
M., Galytska M.,
Taranenko S., Rozhko I.
Dynamics of soil
organic matter in
Panicum virgatum sole
crops and intercrops.
Zemdirbyste-
Agriculture. 2021. Vol.
108 (3). – P. 255–262.
DOI 10.13080/z-
a.2021.108.033.
5. Pysarenko, P.,
Samoilik, M.,
Taranenko, A., Tsova,
Y., Sereda, M. Influence
of probiotics-based
products on
phytopathogenic
bacteria and fungi in
agrocenosis.
Agraarteaus.
2021.32(2): 303–306.
DOI:
10.15159/jas.21.41.
6. Міжнародне
стажування:
“Organization of
didactic Process,
Educational
programmers,
innovative technologies
and scientific work”,
Krakiv, Poland;
13.012.019-30.
7. Онлайн-курс
«Global Environmental
Management» від
Технічного
університету Дані на
платформі Coursera
від 18 грудня 2022
року.
8. Дніпровський
державний аграрно-
економічний
університет
«Інноваційна
діяльність та сучасні
технології у сфері
захисту довкілля»,
свідоцтво ПК
00493675/049152-22
9. Участь у лекції
«New & improved: How
innovations happen» -
JOHAN NORBERG.
(1,5 год). сертифікат:

							642ec021f9ed2e07740b ee30 Виконання видів та результатів з перелічених у пункті 38 Ліцензійних умов:1,4,8,9,12,15,19
364796	Матвієнко Леся Григорівна	Доцент, Основне місце роботи	Обліку та фінансів	Диплом бакалавра, Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка, рік закінчення: 2010, спеціальність: 0101 Педагогічна освіта, Диплом спеціаліста, Полтавський національний педагогічний університет, рік закінчення: 2011, спеціальність: , Диплом спеціаліста, Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка, рік закінчення: 2011, спеціальність: 010103 Педагогіка і методика середньої освіти. Мова і література (англійська), Диплом магістра, Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка, рік закінчення: 2019, спеціальність: 013 Початкова освіта, Диплом кандидата наук ДК 041417, виданий 28.02.2017	7	Ділова іноземна мова	Підвищення кваліфікації - 28-29 травня 2020 р. – «Цифровізація освітнього процесу. Дистанційна освіта», Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки (6 год), сертифікат № МІК 3- 034 - 21-22 серпня 2020 р. - Всеукраїнська онлайн конференція «Організація навчального процесу. Новий освітній простір», напрям «Анкетування, тести та квести за допомогою Google форм», Інститут післядипломної педагогічної освіти, м.Івано-Франківськ (6 год), сертифікат №69092086; - 4 вересня 2020 р. вебінар «Створення та адміністрування сайту закладу освіти» (2 год), свідоцтво № В314-1466512 - 1-26 березня 2021 р. Краківський економічний університет, (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie), міжнародне стажування за темою «Нові та інноваційні методи навчання», (120 год), сертифікат № NR2619/MSAP/ 2021 - 20-30 вересня 2021 р. Національний університет біоресурсів і природокористування України, тема «Інноваційна спрямованість педагогічної діяльності», (60 год), свідоцтво СС 00493706/014595-21 - 1 квітня – 15 червня 2022 р. Каліфорнійський університету (UCLA) (м. Лос-Анджелес), тема: «Міжнародний інноваційний науково-педагогічний досвід підготовки здобувачів наукового ступеня доктора філософії (PhD)», (180

год), Сертифікат USN^o013/2022
- 20-27 червня 2022 р.
Науково-дослідний інститут Люблінського науково-технологічного парку та IESF. Міжнародна фундація науковців та освітян (м. Люблін, Республіка Польща), тема: «Академічна доброчесність при підготовці бакалаврів в країнах Європейського союзу та України», (45 год), ESNN^o96433/2022
- 9-16 січня 2023 р. - Міжнародне підвищення кваліфікації на тему: «Використання можливостей хмарних сервісів в онлайн навчанні» Люблін, Польща. (45 год)
Сертифікат ESN N^o111640 від 16.01.2023
- 22 травня 2023 по 29 травня 2023 р. – Науково-дослідний інститут Люблінського науково-технологічного парку та IESF. Міжнародна фундація науковців та освітян (м. Люблін, Республіка Польща), міжнародне підвищення кваліфікації на тему «Трансфер освітніх технологій в країнах Європейського союзу та України», (45 год), Сертифікат ESN^o14031 від 29.05.23
Публікації за дисципліною:
Розділи в зарубіжних монографіях:
1. Матвієнко Л. Г. Захист інформації в ході перекладацької діяльності з застосуванням професійних електронних ресурсів. Trends in the development of philological education in the era of digitalization: European and national contexts : Scientific monograph. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2023. P. 744-770
2. Matviienko Lesia, Khomenko Lyubov The effectiveness of the online Padlet board in the modern educational environment of higher education. Scientific research of the XXI century. Volume 1 : collective monograph. Compiled by V. Shpak;

Chairman of the Editorial Board S. Tabachnikov. Sherman Oaks, Los Angeles : GS publishing service, 2021. P.268-272
<http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/10325> 2.

3. Matvienko Lesia Possibilities of video scribing in teaching a foreign language of non-philological specialties. Innovative Approaches to Ensuring the Quality of Education, Scientific Research and Technological Processes. Publishing House of University of Technology. Katowice, 2021. P.645-651
<http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/11322>

Розділи в українських монографіях:
Матвієнко Л.Г. Formation of foreign language communicative competence of students of non-philological specialties with the help of mindmapping. Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика : колективна монографія. за наук. ред. Н. Сизоненко. К.: Видавництво Ліра-К, 2021. С. 9–19.
<http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/11329>

Статті:
1. Матвієнко Л.Г., Хоменко Л.Г. Застосування краудсорсингу під час викладання філологічних дисциплін у системі вищої освіти. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2020. № 5-6 (99-100). (Index Copernicus)
<http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/10320>

2. Matvienko L.H., Krasota O.H. Elements of Computer Lexicography in Agricultural Managers Education. Вісник Університету Альфреда Нобеля. Серія: Філологічні науки". № 2 (22) 2021. С.211-219 (Scopus)
<http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/11643>

3. Матвієнко Л.Г. Роль

wiki-технологій у підвищенні якості викладання іноземної мови в середовищі вищого навчального закладу. Перспективи та інновації науки. №7 (12). 2022. С. 253-261 (Index Copernicus) <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/12230>

4. Тагільцева Я.М., Матвієнко Л.Г. Особливості перекладу складних слів з англійської на українську мову в економічній терміносистемі. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. Спецвипуск. Гельвеневтика. 2022. С. 133-137 (Index Copernicus)

5. Shandra N., Matviienko L., Karpluk S., Povoroznyuk R., Pochuieva V., Fonariuk O. The Formation of English-Language Lexical Competence of Future Specialists of Information Technologies. Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala, 2022. №14(4). С. 21-39. (Web of science)

6. Матвієнко Л.Г., Красота О.Г. Технологія перевернутого навчання у викладанні іноземної мови здобувачам вищої освіти. Наукові інновації та передові технології. Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»: 2023. № 5(19) 2023. С. 529-537 (Index Copernicus)

Тези доповідей:
1. Matviienko Lesia Mobile philological applications. Management of Modern University : II International Scientific and Practical Internet Conference Proceedings (Kyiv, 23 October 2020). Kyiv, 2020. P.48-52 <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/10319>;
2. Matviienko L.H. Electronic educational

resources in translation of special agricultural texts. Матеріали V Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Ключові проблеми сучасної германської та романської філології», присвячений 100-річчю ДЗ «Луган. нац. ун-тет імені Тараса Шевченка» (28 квітня 2021 року, Полтава – Старобільськ. за заг. ред. О.М. Биндас ; Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». Старобільськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2021. С.64-70
<http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/11647>

3. Matvienko L.H. Protection of information during the work of future translators with special Internet resources. Integration of information systems and intelligent technologies in the conditions of information society transformation. Abstracts of the IVth International scientific-practical conference dedicated to the 50th anniversary of the Department of Information Systems and Technologies. Poltava, Ukraine. 2021. P. 80-82 (0,1 д.а.)
<http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/11650>

4. Matviienko Lesia Linguistic characteristics of diplomatic documents of the united nations. Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика : зб. матеріалів III Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 25 травня 2022 р.). Полтава : ПДАУ, 2022. С.159-161.
<http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/12322>

5. Michalik Martyna, Matviienko Lesia Features of the translation of accounting texts. Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика : зб. матеріалів III Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 25 травня

2022 р.). Полтава : ПДАУ, 2022. С. 203-205
<http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/12322>

6. Matviienko L.H. Integration of multimedia technologies into the system of foreign language teaching in higher educational institution. Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку: матеріали XVIII Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ; Тарту, 07 лютого 2022 р. за ред. Є.О. Романенка, І.В. Жукової. Київ; Тарту: ГО «ВАДНД», 2022. С. 193-198.
<http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/12231>

7. Matviienko L. H. Internet chat as a modern type of distance learning of foreign language in higher educational institution. The 12 th International scientific and practical conference «International scientific innovations in human life» (June 8-10, 2022) Cognum Publishing House, Manchester, United Kingdom. 2022. P. 805-809.

8. Matviienko L.H. Motivation in the system of distance learning of foreign languages. Міжнародний науково-методичний семінар «Новітні педагогічні технології у викладанні мов іноземним студентам»: матеріали семінару, м. Харків, 24 лютого 2022 року. Харків: ХНАДУ, 2022. С. 87-90
<http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/12323>

9. Матвієнко Леся Скрайб-технології як засіб візуалізації навчального матеріалу з англійської мови. Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика : зб. матеріалів IV Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 22 березня 2023 р.). Полтава : ПДАУ, 2023. 283-286 с.

10. Matviienko Lesia,

						Hrekova Iryna Feachers of improving intercultural communication in the context of diplomatic interaction. Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика : зб. матеріалів ІV Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 22 березня 2023 р.). Полтава : ПДАУ, 2023. 14-17 с. 11. Matviienko L. Expanding special English vocabulary during business trips using mobile translators, The 5th International scientific and practical conference «Innovations and prospects in modern science» (May 8-10, 2023) SSPG Publish, Stockholm, Sweden. 2023. P.392-396 Виконання видів та результатів професійної діяльності, перелічених у пункті 38 ліцензійних умов: 1,3,4,10,12,14,19
--	--	--	--	--	--	---

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Програмні результати навчання ОП	ПРН відповідає результату навчання, визначеному стандартом вищої освіти (або охоплює його)	Обов'язкові освітні компоненти, що забезпечують ПРН	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
<i>ПРН23. Оцінювати потенціал відновлювальних джерел енергії в контексті кліматичних змін та стратегій державної екологічної політики до 2030 року (ЗУ № 2997-8).</i>	☐	Управління ресурсно-екологічною безпекою регіону	Репродуктивний, дослідницький, метод експертних оцінок, метод конкретної ситуації.	Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи. Підсумкове оцінювання: залік /екзамен.
		Енергетичне використання сільськогосподарських відходів	Репродуктивний, системно-структурного і просторового аналізу, метод експертних оцінок.	Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи; тестові завдання. Підсумкове оцінювання: залік /екзамен.
		Науково-дослідна практика	Репродуктивний, дослідницький, метод експертних оцінок, метод конкретної ситуації.	Поточне оцінювання: оцінювання керівником практики від бази практики, написання щоденника та звіту з практики, презентація результатів практики.

				Підсумкове оцінювання: диференційований залік.
		Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	Метод конкретної ситуації, інверсії, проблемний, репродуктивний, системно-структурного і просторового аналізу.	Поточне оцінювання: обговорення змісту окремих розділів кваліфікаційної роботи; перевірка на дотримання вимог академічної доброчесності; попередній захист кваліфікаційної роботи. Підсумкове оцінювання: публічний захист (демонстрація) кваліфікаційної роботи.
<p><i>ПРН22. Уміти формувати методичні підходи до оцінювання ефективності заходів щодо забезпечення ресурсно-екологічної безпеки у регіоні та відбору інноваційно-інвестиційних проєктів за оптимізаційними критеріями з урахуванням наслідків воєнних дій в Україні.</i></p>	☐	Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	Репродуктивний, дослідницький, метод експертних оцінок, метод конкретної ситуації.	Поточне оцінювання: обговорення змісту окремих розділів кваліфікаційної роботи; перевірка на дотримання вимог академічної доброчесності; попередній захист кваліфікаційної роботи. Підсумкове оцінювання: публічний захист (демонстрація) кваліфікаційної роботи.
		Науково-дослідна практика	Наукової абстракції та системного підходу, системно-структурного і просторового аналізу, метод експертних оцінок, порівняння, аналізу та синтезу, метод конкретної ситуації, занурення, інверсії, метод евристичних питань, дослідницький.	Поточне оцінювання: оцінювання керівником практики від бази практики, написання щоденника та звіту з практики, презентація результатів практики. Підсумкове оцінювання: диференційований залік.
		Інноваційна діяльність та сучасні технології у сфері захисту довкілля	Системно-структурний аналіз, метод експертних оцінок, порівняння, аналізу та синтезу, метод конкретної ситуації, метод евристичних питань, дослідницький.	Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; опитування. Підсумкове оцінювання: екзамен
		Екологічне проектування та грантова діяльність	Системно-структурного і просторового аналізу, метод експертних оцінок, порівняння, аналізу та синтезу, метод конкретної ситуації, занурення, інверсії, метод евристичних питань, дослідницький.	Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи. Підсумкове оцінювання: екзамен
		Управління ресурсно-екологічною безпекою регіону	Системно-структурного і просторового аналізу, метод експертних оцінок, порівняння, аналізу та синтезу, метод конкретної ситуації, занурення, інверсії, метод евристичних питань, дослідницький.	Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи. Підсумкове оцінювання: залік /екзамен.
		Теорія сталого розвитку та екологічна політика	Наукової абстракції та системного підходу, системно-структурного і просторового аналізу, метод експертних оцінок, порівняння, аналізу та синтезу, метод конкретної ситуації, занурення, інверсії, метод евристичних питань, дослідницький.	Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи. Підсумкове оцінювання: екзамен.
		Енергетичне використання сільськогосподарських	Системно-структурного і просторового аналізу, метод експертних оцінок,	Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях,

		відходів	порівняння, аналізу та синтезу, метод конкретної ситуації, занурення, інверсії, метод евристичних питань, метод багатомірної матриці.	виконання завдань самостійної роботи; тестові завдання. Підсумкове оцінювання: залік /екзамен.
		Методологія та організація екологічних інноваційних досліджень	Системно-структурний аналіз, метод експертних оцінок, порівняння, аналізу та синтезу, метод конкретної ситуації, метод евристичних питань, дослідницький.	Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; опитування. Підсумкове оцінювання: екзамен.
<i>ПРН21. Розробляти оптимізаційні стратегії забезпечення екологічно безпечного функціонування агроєкосистем з урахуванням пріоритетів регіональної політики.</i>	☐	Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	Наукової абстракції та системного підходу, системно-структурного і просторового аналізу, метод експертних оцінок, порівняння, аналізу та синтезу, метод конкретної ситуації, занурення, інверсії, метод евристичних питань, дослідницький.	Поточне оцінювання: обговорення змісту окремих розділів кваліфікаційної роботи; перевірка на дотримання вимог академічної доброчесності; попередній захист кваліфікаційної роботи. Підсумкове оцінювання: публічний захист (демонстрація) кваліфікаційної роботи.
		Науково-дослідна практика	Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемний, дослідницький, метод експертних оцінок, порівняння, аналізу та синтезу, метод конкретної ситуації, інверсії.	Поточне оцінювання: оцінювання керівником практики від бази практики, написання щоденника та звіту з практики, презентація результатів практики. Підсумкове оцінювання: диференційований залік.
		Теорія сталого розвитку та екологічна політика	Репродуктивний, проблемний, метод евристичних питань, метод «мозгового штурму», наукової абстракції та системного підходу, метод експертних оцінок, метод діалогового спілкування, метод конкретної ситуації.	Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи. Підсумкове оцінювання: екзамен.
		Екологічно стабільні агроєкосистеми	Репродуктивний, проблемний, метод евристичних питань, метод «мозгового штурму», наукової абстракції та системного підходу, стратегічного і синергічного підходів, системно-структурного і просторового аналізу, метод експертних оцінок, метод діалогового спілкування, метод конкретної ситуації.	Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи. Підсумкове оцінювання: залік /екзамен.
<i>ПРН20. Володіти основами еколого-інженерного проектування та еколого-експертної оцінки впливу на довкілля.</i>	☒	Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	Репродуктивний, проблемний, метод евристичних питань, метод «мозгового штурму», наукової абстракції та системного підходу, метод експертних оцінок, метод діалогового спілкування, метод конкретної ситуації.	Поточне оцінювання: обговорення змісту окремих розділів кваліфікаційної роботи; перевірка на дотримання вимог академічної доброчесності; попередній захист кваліфікаційної роботи. Підсумкове оцінювання: публічний захист (демонстрація) кваліфікаційної роботи.
		Науково-дослідна практика	Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемний, дослідницький, метод	Поточне оцінювання: оцінювання керівником практики від бази практики, написання щоденника та звіту з практики,

			експертних оцінок, порівняння, аналізу та синтезу, метод конкретної ситуації, інверсії.	презентація результатів практики. Підсумкове оцінювання: диференційований залік.
		Екологічне проектування та грантова діяльність	Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемний, дослідницький, метод експертних оцінок, порівняння, аналізу та синтезу, метод конкретної ситуації, інверсії.	Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи. Підсумкове оцінювання: екзамен.
		Еколого-експертна оцінка впливу на довкілля	Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемний, дослідницький, метод експертних оцінок, порівняння, аналізу та синтезу, метод конкретної ситуації, інверсії.	Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи. Підсумкове оцінювання: екзамен.
<i>ПРН19. Уміти самостійно планувати виконання інноваційного завдання та формулювати висновки за його результатами.</i>	☒	Методологія та організація екологічних інноваційних досліджень	Дослідницький, системно-структурного аналізу, евристичний метод, метод діалогового спілкування.	Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; опитування. Підсумкове оцінювання: екзамен.
		Енергетичне використання сільськогосподарських відходів	Пояснювально-ілюстративний, евристичні методи, порівняння аналізу та синтезу, метод конкретної ситуації, занурення, інверсії, метод багатомірної матриці, методи моделювання .	Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи; тестові завдання. Підсумкове оцінювання: залік /екзамен.
		Екологічне проектування та грантова діяльність	Метод конкретної ситуації, занурення, інверсії, проблемний, метод евристичних питань.	Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи. Підсумкове оцінювання: екзамен.
		Науково-дослідна практика	Метод конкретної ситуації, занурення, інверсії, проблемний, метод евристичних питань.	Поточне оцінювання: оцінювання керівником практики від бази практики, написання щоденника та звіту з практики, презентація результатів практики. Підсумкове оцінювання: диференційований залік.
		Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемний, дослідницький, метод експертних оцінок, порівняння, аналізу та синтезу, метод конкретної ситуації, інверсії.	Поточне оцінювання: обговорення змісту окремих розділів кваліфікаційної роботи; перевірка на дотримання вимог академічної доброчесності; попередній захист кваліфікаційної роботи. Підсумкове оцінювання: публічний захист (демонстрація) кваліфікаційної роботи.
		Інноваційна діяльність та сучасні технології у сфері захисту довкілля	Дослідницький, системно-структурного аналізу, евристичний метод, метод діалогового спілкування.	Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; опитування. Підсумкове оцінювання:

				екзамен.
<p><i>ПРН18. Уміти використовувати сучасні методи обробки і інтерпретації інформації при проведенні інноваційної діяльності.</i></p>	☒	<p>Підготовка та захист кваліфікаційної роботи</p>	<p>Метод конкретної ситуації, занурення, інверсії, проблемний, метод евристичних питань.</p>	<p>Поточне оцінювання: обговорення змісту окремих розділів кваліфікаційної роботи; перевірка на дотримання вимог академічної доброчесності; попередній захист кваліфікаційної роботи. Підсумкове оцінювання: публічний захист (демонстрація) кваліфікаційної роботи.</p>
		<p>Науково-дослідна практика</p>	<p>Репродуктивний, системно-структурного і просторового аналізу, метод конкретної ситуації, занурення.</p>	<p>Поточне оцінювання: оцінювання керівником практики від бази практики, написання щоденника та звіту з практики, презентація результатів практики. Підсумкове оцінювання: диференційований залік.</p>
		<p>Інноваційна діяльність та сучасні технології у сфері захисту довкілля</p>	<p>Пояснювально-ілюстративний, дослідницький, метод конкретної ситуації, метод діалогового спілкування.</p>	<p>Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; опитування. Підсумкове оцінювання: екзамен.</p>
		<p>Методологія та організація екологічних інноваційних досліджень</p>	<p>Пояснювально-ілюстративний, дослідницький, метод конкретної ситуації, метод діалогового спілкування.</p>	<p>Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; опитування. Підсумкове оцінювання: екзамен.</p>
<p><i>ПРН17. Критично осмислювати теорії, принципи, методи і поняття з різних предметних галузей для вирішення практичних задач і проблем екології.</i></p>	☒	<p>Підготовка та захист кваліфікаційної роботи</p>	<p>Репродуктивний, системно-структурного і просторового аналізу, метод конкретної ситуації, занурення.</p>	<p>Поточне оцінювання: обговорення змісту окремих розділів кваліфікаційної роботи; перевірка на дотримання вимог академічної доброчесності; попередній захист кваліфікаційної роботи. Підсумкове оцінювання: публічний захист (демонстрація) кваліфікаційної роботи.</p>
		<p>Науково-дослідна практика</p>	<p>Репродуктивний, проблемний, метод евристичних питань, метод конкретної ситуації, занурення, інверсії, порівняння, аналізу та синтезу.</p>	<p>Поточне оцінювання: оцінювання керівником практики від бази практики, написання щоденника та звіту з практики, презентація результатів практики. Підсумкове оцінювання: диференційований залік.</p>
		<p>Методологія та організація екологічних інноваційних досліджень</p>	<p>Метод «мозкового штурму», репродуктивний, метод евристичних питань, метод конкретної ситуації.</p>	<p>Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; опитування. Підсумкове оцінювання: екзамен.</p>
<p><i>ПРН16. Вибирати оптимальну стратегію господарювання та/або природокористува</i></p>	☒	<p>Підготовка та захист кваліфікаційної роботи</p>	<p>Репродуктивний, проблемний, метод евристичних питань, метод конкретної ситуації, занурення, інверсії, порівняння, аналізу та</p>	<p>Поточне оцінювання: обговорення змісту окремих розділів кваліфікаційної роботи; перевірка на дотримання вимог академічної доброчесності;</p>

<p>ння в залежності від екологічних умов.</p>			синтезу.	попередній захист кваліфікаційної роботи. Підсумкове оцінювання: публічний захист (демонстрація) кваліфікаційної роботи.
		Науково-дослідна практика	Проблемний, метод евристичних питань, дослідницький, метод «мозгового штурму», наукової абстракції та системного підходу, метод експертних оцінок, метод конкретної ситуації, занурення.	Поточне оцінювання: оцінювання керівником практики від бази практики, написання щоденника та звіту з практики, презентація результатів практики. Підсумкове оцінювання: диференційований залік.
		Управління ресурсно-екологічною безпекою регіону	Проблемний, метод евристичних питань, дослідницький, метод «мозгового штурму», наукової абстракції та системного підходу, метод експертних оцінок, метод конкретної ситуації, занурення.	Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи. Підсумкове оцінювання: залік /екзамен.
		Енергетичне використання сільськогосподарських відходів	Пояснювально-ілюстративний, системно-структурного і просторового аналізу, порівняння, аналізу та синтезу, метод конкретної ситуації, метод інверсії, метод багатомірної матриці.	Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи; тестові завдання. Підсумкове оцінювання: екзамен.
		Екологічно стабільні агроєкосистеми	Метод діалогового спілкування метод конкретної ситуації, занурення, інверсії, метод експертних оцінок, метод «мозгового штурму», наукової абстракції та системного підходу, стратегічного і синергічного підходів, проблемний, метод евристичних питань, дослідницький.	Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи. Підсумкове оцінювання: залік /екзамен.
<p>ПРН15. Оцінювати екологічні ризики за умов недостатньої інформації та суперечливих вимог.</p>	☒	Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	Проблемний, метод евристичних питань, дослідницький, метод «мозгового штурму», наукової абстракції та системного підходу, метод експертних оцінок, метод конкретної ситуації, занурення.	Поточне оцінювання: обговорення змісту окремих розділів кваліфікаційної роботи; перевірка на дотримання вимог академічної доброчесності; попередній захист кваліфікаційної роботи. Підсумкове оцінювання: публічний захист (демонстрація) кваліфікаційної роботи.
		Науково-дослідна практика	Метод діалогового спілкування, метод конкретної ситуації, занурення, інверсії, метод «мозгового штурму», метод евристичних питань.	Поточне оцінювання: оцінювання керівником практики від бази практики, написання щоденника та звіту з практики, презентація результатів практики. Підсумкове оцінювання: диференційований залік.
		Управління ресурсно-екологічною безпекою регіону	Метод евристичних питань, дослідницький, метод «мозгового штурму», метод експертних оцінок, порівняння, аналізу та синтезу.	Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи. Підсумкове оцінювання: залік /екзамен.

		Еколого-експертна оцінка впливу на довкілля	Метод діалогового спілкування, метод конкретної ситуації, занурення, інверсії, метод «мозгового штурму», метод евристичних питань.	Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи. Підсумкове оцінювання: екзамен.
<i>ПРН13. Уміти оцінювати потенційний вплив техногенних об'єктів та господарської діяльності на довкілля.</i>	☒	Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	Метод конкретної ситуації, занурення, інверсії, метод експертних оцінок, проблемний, метод евристичних питань, дослідницький.	Поточне оцінювання: обговорення змісту окремих розділів кваліфікаційної роботи; перевірка на дотримання вимог академічної доброчесності; попередній захист кваліфікаційної роботи. Підсумкове оцінювання: публічний захист (демонстрація) кваліфікаційної роботи.
		Науково-дослідна практика	Репродуктивний, проблемний, дослідницький, методу експертних оцінок, порівняння, аналізу та синтезу, метод конкретної ситуації.	Поточне оцінювання: оцінювання керівником практики від бази практики, написання щоденника та звіту з практики, презентація результатів практики. Підсумкове оцінювання: диференційований залік.
		Еколого-експертна оцінка впливу на довкілля	Репродуктивний, проблемний, дослідницький, методу експертних оцінок, порівняння, аналізу та синтезу, метод конкретної ситуації.	Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи. Підсумкове оцінювання: екзамен.
<i>ПРН14. Застосовувати нові підходи для вироблення стратегії прийняття рішень у складних непередбачуваних умовах.</i>	☒	Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	Метод діалогового спілкування, метод конкретної ситуації, занурення, інверсії, метод «мозгового штурму», метод евристичних питань.	Поточне оцінювання: обговорення змісту окремих розділів кваліфікаційної роботи; перевірка на дотримання вимог академічної доброчесності; попередній захист кваліфікаційної роботи. Підсумкове оцінювання: публічний захист (демонстрація) кваліфікаційної роботи.
		Науково-дослідна практика	Метод конкретної ситуації, занурення, інверсії, метод експертних оцінок, проблемний, метод евристичних питань, дослідницький.	Поточне оцінювання: оцінювання керівником практики від бази практики, написання щоденника та звіту з практики, презентація результатів практики. Підсумкове оцінювання: диференційований залік.
		Управління ресурсно-екологічною безпекою регіону	Проблемний, метод евристичних питань, метод «мозгового штурму», метод експертних оцінок, порівняння, аналізу та синтезу, метод конкретної ситуації, занурення, інверсії.	Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи. Підсумкове оцінювання: залік /екзамен.
		Теорія сталого розвитку та екологічна політика	Метод конкретної ситуації, занурення, інверсії, метод експертних оцінок, проблемний, метод евристичних питань, дослідницький.	Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи. Підсумкове оцінювання: екзамен
<i>ПРН 12. Уміти оцінювати</i>	☒	Підготовка та захист кваліфікаційної	Репродуктивний, проблемний,	Поточне оцінювання: обговорення змісту окремих

ландшафтне і біологічне різноманіття та аналізувати наслідки антропогенного впливу на природні середовища.		роботи	дослідницький, методу експертних оцінок, порівняння, аналізу та синтезу, метод конкретної ситуації.	розділів кваліфікаційної роботи; перевірка на дотримання вимог академічної доброчесності; попередній захист кваліфікаційної роботи. Підсумкове оцінювання: публічний захист (демонстрація) кваліфікаційної роботи.
		Науково-дослідна практика	Дослідницький, системно-структурного і просторового аналізу, порівняння, аналізу та синтезу, методу експертних оцінок.	Поточне оцінювання: оцінювання керівником практики від бази практики, написання щоденника та звіту з практики, презентація результатів практики. Підсумкове оцінювання: диференційований залік.
		Еколого-експертна оцінка впливу на довкілля	Дослідницький, системно-структурного і просторового аналізу, порівняння, аналізу та синтезу, методу експертних оцінок.	Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи. Підсумкове оцінювання: екзамен.
ПРН 8 Уміти доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, власні обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу.	☒	Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	Метод інтегрованих комунікацій, метод «мозгового штурму», проблемний, метод діалогового спілкування, метод конкретної ситуації, занурення, інверсії.	Поточне оцінювання: обговорення змісту окремих розділів кваліфікаційної роботи; перевірка на дотримання вимог академічної доброчесності; попередній захист кваліфікаційної роботи. Підсумкове оцінювання: публічний захист (демонстрація) кваліфікаційної роботи.
		Науково-дослідна практика	Метод інтегрованих комунікацій, метод діалогового спілкування.	Поточне оцінювання: оцінювання керівником практики від бази практики, написання щоденника та звіту з практики, презентація результатів практики. Підсумкове оцінювання: диференційований залік.
		Ділова іноземна мова	Словесні методи (розповідь-пояснення); Практичні методи (вправи, робота з навчально-методичною літературою); Проблемно-пошуковий метод; Методи самостійної роботи вдома (виконання контрольної роботи – для заочної форми навчання); Робота під керівництвом викладача (виконання практичних завдань); Методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності; Методи усного контролю (усне опитування); Методи письмового контролю (контрольна робота, письмове виконання практичних завдань); Комп'ютерні і мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій, дистанційне навчання).	Поточне оцінювання: виконання тестових завдань, виконання завдань на практичних заняттях, створення презентації. Підсумкове оцінювання: екзамен.

<p><i>ПРН10. Демонструвати обізнаність щодо новітніх принципів та методів захисту навколишнього середовища.</i></p>	☒	<p>Підготовка та захист кваліфікаційної роботи</p>	<p>Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемний, системно-структурного і просторового аналізу, метод конкретної ситуації, занурення.</p>	<p>Поточне оцінювання: обговорення змісту окремих розділів кваліфікаційної роботи; перевірка на дотримання вимог академічної доброчесності; попередній захист кваліфікаційної роботи. Підсумкове оцінювання: публічний захист (демонстрація) кваліфікаційної роботи.</p>
		<p>Науково-дослідна практика</p>	<p>Метод «мозгового штурму», стратегічного і синергічного підходів, метод експертних оцінок, порівняння, аналізу та синтезу, метод конкретної ситуації, занурення, інверсії, проблемний метод, метод евристичних питань.</p>	<p>Поточне оцінювання: оцінювання керівником практики від бази практики, написання щоденника та звіту з практики, презентація результатів практики. Підсумкове оцінювання: диференційований залік.</p>
		<p>Інноваційна діяльність та сучасні технології у сфері захисту довкілля</p>	<p>Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемний.</p>	<p>Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; опитування. Підсумкове оцінювання: екзамен.</p>
		<p>Екологічно стабільні агроєкосистеми</p>	<p>Метод «мозгового штурму», стратегічного і синергічного підходів, метод експертних оцінок, порівняння, аналізу та синтезу, метод конкретної ситуації, занурення, інверсії, проблемний метод, метод евристичних питань.</p>	<p>Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи. Підсумкове оцінювання: залік /екзамен.</p>
<p><i>ПРН11. Уміти використовувати сучасні інформаційні ресурси з питань екології, природокористування та захисту довкілля.</i></p>	☒	<p>Підготовка та захист кваліфікаційної роботи</p>	<p>Дослідницький, системно-структурного і просторового аналізу, порівняння, аналізу та синтезу, методу експертних оцінок.</p>	<p>Поточне оцінювання: обговорення змісту окремих розділів кваліфікаційної роботи; перевірка на дотримання вимог академічної доброчесності; попередній захист кваліфікаційної роботи. Підсумкове оцінювання: публічний захист (демонстрація) кваліфікаційної роботи.</p>
		<p>Науково-дослідна практика</p>	<p>Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемний, системно-структурного і просторового аналізу, метод конкретної ситуації, занурення.</p>	<p>Поточне оцінювання: оцінювання керівником практики від бази практики, написання щоденника та звіту з практики, презентація результатів практики. Підсумкове оцінювання: диференційований залік.</p>
		<p>Екологічно стабільні агроєкосистеми</p>	<p>Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемний, системно-структурного і просторового аналізу, метод конкретної ситуації, занурення.</p>	<p>Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи. Підсумкове оцінювання: залік /екзамен.</p>
<p><i>ПРН 2. Уміти використовувати концептуальні екологічні закономірності у професійній діяльності.</i></p>	☒	<p>Підготовка та захист кваліфікаційної роботи</p>	<p>Репродуктивний, проблемний, евристичних питань, діалогового спілкування, занурення, конкретної ситуації, інверсії.</p>	<p>Поточне оцінювання: обговорення змісту окремих розділів кваліфікаційної роботи; перевірка на дотримання вимог академічної доброчесності; попередній захист</p>

				кваліфікаційної роботи. Підсумкове оцінювання: публічний захист (демонстрація) кваліфікаційної роботи.
		Науково-дослідна практика	Репродуктивний, проблемний, евристичних питань, діалогового спілкування, занурення, конкретної ситуації, інверсії.	Поточне оцінювання: оцінювання керівником практики від бази практики, написання щоденника та звіту з практики, презентація результатів практики. Підсумкове оцінювання: диференційований залік.
		Екологічно стабільні агроєкосистеми	Метод діалогового спілкування, метод конкретної ситуації, інверсії, проблемний, метод евристичних питань.	Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи. Підсумкове оцінювання: залік /екзамен.
<i>ПРН 3. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції природознавства, сталого розвитку і методології наукового пізнання.</i>	☒	Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемний, метод діалогового спілкування.	Поточне оцінювання: обговорення змісту окремих розділів кваліфікаційної роботи; перевірка на дотримання вимог академічної доброчесності; попередній захист кваліфікаційної роботи. Підсумкове оцінювання: публічний захист (демонстрація) кваліфікаційної роботи.
		Теорія сталого розвитку та екологічна політика	Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемний, метод діалогового спілкування.	Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи. Підсумкове оцінювання: екзамен.
		Методологія та організація екологічних інноваційних досліджень	Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод діалогового спілкування.	Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; опитування. Підсумкове оцінювання: екзамен
		Науково-дослідна практика	Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемний, метод діалогового спілкування.	Поточне оцінювання: оцінювання керівником практики від бази практики, написання щоденника та звіту з практики, презентація результатів практики. Підсумкове оцінювання: диференційований залік.
<i>ПРН 4. Знати правові та етичні норми для оцінки професійної діяльності, розробки та реалізації соціально-значущих екологічних проектів в умовах суперечливих вимог.</i>	☒	Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	Репродуктивний, проблемний, метод «мозгового штурму», метод інтегрованих комунікацій, порівняння, аналізу та синтезу, метод діалогового спілкування.	Поточне оцінювання: обговорення змісту окремих розділів кваліфікаційної роботи; перевірка на дотримання вимог академічної доброчесності; попередній захист кваліфікаційної роботи. Підсумкове оцінювання: публічний захист (демонстрація) кваліфікаційної роботи.
		Науково-дослідна практика	Репродуктивний, проблемний, метод «мозгового штурму», метод інтегрованих комунікацій,	Поточне оцінювання: оцінювання керівником практики від бази практики, написання щоденника та

			порівняння, аналізу та синтезу, метод діалогового спілкування.	звіту з практики, презентація результатів практики. Підсумкове оцінювання: диференційований залік.
		Управління ресурсно-екологічною безпекою регіону	Репродуктивний, проблемний, метод «мозгового штурму», метод інтегрованих комунікацій, порівняння, аналізу та синтезу, метод діалогового спілкування.	Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи. Підсумкове оцінювання: залік /екзамен.
<i>ПРН1. Знати та розуміти фундаментальні і прикладні аспекти наук про довкілля.</i>	☒	Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемний порівняння, аналізу та синтезу.	Поточне оцінювання: обговорення змісту окремих розділів кваліфікаційної роботи; перевірка на дотримання вимог академічної доброчесності; попередній захист кваліфікаційної роботи. Підсумкове оцінювання: публічний захист (демонстрація) кваліфікаційної роботи.
		Науково-дослідна практика	Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемний порівняння, аналізу та синтезу.	Поточне оцінювання: оцінювання керівником практики від бази практики, написання щоденника та звіту з практики, презентація результатів практики. Підсумкове оцінювання: диференційований залік.
		Екологічно стабільні агроекосистеми	Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемний порівняння, аналізу та синтезу.	Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи. Підсумкове оцінювання: залік /екзамен.
<i>ПРН 6. Знати новітні методи та інструментальні засоби екологічних досліджень, у тому числі методи математичного і геоінформаційного моделювання.</i>	☒	Екологічно стабільні агроекосистеми	Метод конкретної ситуації, інверсії, проблемний, репродуктивний, системно-структурного і просторового аналізу	Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи. Підсумкове оцінювання: залік /екзамен.
		Науково-дослідна практика	Метод конкретної ситуації, інверсії, проблемний, репродуктивний, системно-структурного і просторового аналізу.	Поточне оцінювання: оцінювання керівником практики від бази практики, написання щоденника та звіту з практики, презентація результатів практики. Підсумкове оцінювання: диференційований залік.
		Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	Метод інтегрованих комунікацій, метод діалогового спілкування.	Поточне оцінювання: обговорення змісту окремих розділів кваліфікаційної роботи; перевірка на дотримання вимог академічної доброчесності; попередній захист кваліфікаційної роботи. Підсумкове оцінювання: публічний захист (демонстрація) кваліфікаційної роботи.
<i>ПРН 7. Уміти спілкуватися іноземною мовою в науковій, виробничій та</i>	☒	Ділова іноземна мова	Словесні методи (розповідь-пояснення); Практичні методи (вправи, робота з навчально-методичною літературою);	Поточне оцінювання: виконання тестових завдань, виконання завдань на практичних заняттях, створення презентації.

соціальносупільній сферах діяльності.			Проблемно-пошуковий метод; Методи самостійної роботи вдома (виконання контрольної роботи – для заочної форми навчання); Робота під керівництвом викладача (виконання практичних завдань); Методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності; Методи усного контролю (усне опитування); Методи письмового контролю (контрольна робота, письмове виконання практичних завдань); Комп'ютерні і мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій, дистанційне навчання).	Підсумкове оцінювання: екзамен.
		Науково-дослідна практика	Метод інтегрованих комунікацій, метод діалогового спілкування.	Поточне оцінювання: оцінювання керівником практики від бази практики, написання щоденника та звіту з практики, презентація результатів практики. Підсумкове оцінювання: диференційований залік.
		Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	Метод інтегрованих комунікацій, метод діалогового спілкування.	Поточне оцінювання: обговорення змісту окремих розділів кваліфікаційної роботи; перевірка на дотримання вимог академічної доброчесності; попередній захист кваліфікаційної роботи. Підсумкове оцінювання: публічний захист (демонстрація) кваліфікаційної роботи.
ПРН 5. Демонструвати здатність до організації колективної діяльності та реалізації комплексних природоохоронних проєктів з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень.	☒	Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	Метод конкретної ситуації, інверсії, проблемний, репродуктивний, системно-структурного і просторового аналізу.	Поточне оцінювання: обговорення змісту окремих розділів кваліфікаційної роботи; перевірка на дотримання вимог академічної доброчесності; попередній захист кваліфікаційної роботи. Підсумкове оцінювання: публічний захист (демонстрація) кваліфікаційної роботи.
		Науково-дослідна практика	Метод конкретної ситуації, інверсії, проблемний, репродуктивний, системно-структурного і просторового аналізу.	Поточне оцінювання: оцінювання керівником практики від бази практики, написання щоденника та звіту з практики, презентація результатів практики. Підсумкове оцінювання: диференційований залік.
		Екологічне проєктування та грантова діяльність	Метод інтегрованих комунікацій, метод експертних оцінок, порівняння, аналізу та синтезу, проблемний, метод діалогового спілкування, метод конкретної ситуації.	Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи. Підсумкове оцінювання: екзамен.
		Управління ресурсно-	Метод діалогового	Поточне оцінювання:

		екологічною безпекою регіону	спілкування, метод конкретної ситуації, занурення, інверсії, проблемний метод «мозгового штурму», метод експертних оцінок.	виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи. Підсумкове оцінювання: залік /екзамен.
<p><i>ПРН 9. Знати принципи управління персоналом та ресурсами, основні підходи до прийняття рішень в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.</i></p>	☒	Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	Метод «мозгового штурму», стратегічного і синергічного підходів, метод експертних оцінок, порівняння, аналізу та синтезу, метод конкретної ситуації, занурення, інверсії, проблемний метод, метод евристичних питань.	Поточне оцінювання: обговорення змісту окремих розділів кваліфікаційної роботи; перевірка на дотримання вимог академічної доброчесності; попередній захист кваліфікаційної роботи. Підсумкове оцінювання: публічний захист (демонстрація) кваліфікаційної роботи.
		Науково-дослідна практика	Метод інтегрованих комунікацій, метод «мозгового штурму», проблемний, метод діалогового спілкування, метод конкретної ситуації, занурення, інверсії.	Поточне оцінювання: оцінювання керівником практики від бази практики, написання щоденника та звіту з практики, презентація результатів практики. Підсумкове оцінювання: диференційований залік.
		Управління ресурсно-екологічною безпекою регіону	Метод інтегрованих комунікацій, метод «мозгового штурму», проблемний, метод діалогового спілкування, метод конкретної ситуації, занурення, інверсії.	Поточне оцінювання: виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи. Підсумкове оцінювання: залік /екзамен.